

Kariūnas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos leidinys

2007 m. gruodis, Nr. 4 (95)

Kuršēņu vaiku globos namuose

REDAKcinė KOLEGIJA

Atsakingasis redaktorius

kpt. JONAS ŠVILPA

tel. 2103651, viet. tel. 24651

Atsakingasis sekretorius

dr. VYTAUTAS TININIS

tel. 2103680, viet. tel. 24680

Redakcinės kolegijos nariai:

EGLĖ TRATAITĖ

(Akademijos bendruomenės klausimai)

tel. 2103506, viet. tel. 24506

kpt. REMIGIJUS BUTKEVIČIUS

(sielovada)

tel. 2103511, viet. 24511

plk. ltn. PETRAS MILAŠIUS

(karinis rengimas)

tel. 2103532, viet. tel. 24532

kpt. ALVYDAS ŽILINSKAS

(universitetinės studijos)

tel. 2103595, viet. tel. 24595

kpt. RONALDAS ENDRIJAITIS

(sportas)

tel. 2103549, viet. tel. 24549

kar. LINA KIEVIŠAITĖ

(Kariūnų tarybos pirmininkė)

Kalbos redaktorė **NIJOLĖ ANDRIUŠIENĖ**

Dizainerė **LAIMA ADLYTĖ**

Fotografas **KĘSTUTIS DIJOKAS**

Spausdino Lietuvos kariuomenės

karo kartografijos centras

Muitinės g., Domeikava, LT-54359 Kauno r.

Tiražas 1500 egz. Užsakymas GL – 17.

Leidinyas platinamas nemokamai.

Leidžiamas kas trys mėnesiai.

**GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA**

Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius

El. p. jonas.svilpa@lka.lt,

vytautas.tininis@lka.lt,

www.lka.lt

- 2 Ant 2008-ųjų slenkščio
- 3 Lietuvos kariuomenei – 89
- 4 Priesaika 2007
- 6 Studijos
- 7 Specialiųjų operacijų pajėgos
- 10 Apie kariūnų ir šauktinių stresą
- 12 Gamtos ir klasikinio grožio apsupti
- 13 Kelionės
- 14 Pratybos
- 17 Tiberiados bendruomenėje
- 19 Terakotos kariai Suvalkuose
- 20 Šešuolėliuose
- 22 Lietuvos kariuomenės vadas Jonušas Radvila (1612–1655)
- 27 Krikščynos
- 31 Sportas
- 32 Didžiuokitės savo profesija ir pašaukimu
- 33 Parodykite jiems kitokį – gražų – gyvenimo kelią
- 34 Pristatyta monografija
- 37 Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos studentų (kariūnų, karininkų klausytojų ir klausytojų) priėmimo 2008 m. taisyklės

Pirmajame viršelyje kariūnai po iškilmingos rikiuotės Gedimino prospekte 2007 m. lapkričio 23 d.

Ant 2008-ųjų slenksčio...

Ilgai lauktos žiemos šventės praskrieja lyg viena akimirka, palikdamos širdy kažką gražaus, šilto, nepamirštamo. Vieni kitus sveikiname linkėdami sveikatos, džiaugsmo, laimės, tad praėjus šventėms neišbarstykite to gėrio grūdelių, pasėtų mumyse, auginkime ir puoselėkime juos, pasistenkime būti geresni, nuoširdesni, pakantesni vieni kitiems ateinančiais metais.

Pagarbiai
Karo akademijos viršininkas
plk. Arūnas BALČIŪNAS

Jau džiaugsmingai sulaukėme šv. Kalėdų, Naujųjų metų, vėl esame kupini naujų vilčių, planų. Tad norėčiau visiems palinkėti, kad šiais metais pildytųsi svajonės, būtumėte tvirti, ryžtingai siektumėte užsibrėžtų tikslų, kad būtumėte laimingi ir dalydamiesi savo laime užkrėstumėte ja kolegas, bendramokslis, draugus. Nuoširdžiai sveikinu visus. Gerų Jums 2008-ųjų!

Pagarbiai
l. e. Karo akademijos viršininko pareigas
plk. ltn. Vygantas BUKAUSKAS

*Dievas, žvelgiantis į pasaulį kūdikio akimis...
Dievas, gimstantis skurde, lygiai taip pat kaip Tu ir Aš,
pažįstantis kančią, išdavystę, atsuktą nugarą...
Dievas, gimstantis žmogumi, lygiai taip pat kaip Tu ir Aš,
trokštantis pilnatvės ir besidžiaugiantis
kiekviena gyvenimo akimirka...
Dievas, tampantis „realiu“, kūnišku, matomu
„realiai“ mąstančiam žmogui...
Dievas, nusiplėšiantis savąjį Kūrėjo didingumą ir besilei-
džiantis „žaisti“ pagal žmogaus taisykles...
Dievas, sunaikinantis save, kad tik Jo numylėtasis Žmo-
gus būtų laimingas...*

*Šv. Kalėdų šviesoje vėl išsižiūrėkime į mūsų Dievo veidą,
naujai Jį atraskime ir Jo palaimos įkvėptiems kurkime
prasmingą gyvenimą Naujaisiais metais..!*

Vyresnysis kapelionas kpt. Remigijus BUTKEVIČIUS

Lietuvos kariuomenei – 89

Eglė TRATAITĖ

2007 m. lapkričio 22 d. Karo akademijoje buvo paminėtos 89-osios Lietuvos kariuomenės įkūrimo metinės. Renginyje dalyvavo krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, viceministras Antanas Valys, l. e. Mokymo ir doktrinų valdy-

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas įteikė padėkas Akademijos darbuotojams ir kariams

L. e. Mokymo ir doktrinų valdybos vado pareigas plk. lt. Vasilijus Apiševas apdovanoja Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdingą tarnybą“ vrš. Valdą Lapelį

bos vado pareigas plk. lt. Vasilijus Apiševas, Lietuvos karo akademijos, Mokymo ir doktrinų valdybos bendruomenė.

Krašto apsaugos ministras sveikino visus susirinkusiuosius ir kalbėdamas pabrėžė, kad kuriant ir stiprinant ateities Lietuvos kariuomenę į Karo akademijos auklėtinius dedamos didelės viltys. Ne mažesnio indėlio tikimasi iš Mokymo ir doktrinų valdybos planuojant ir įgyvendinant karių kvalifikacijos kėlimo procesą, be kurio neįsivaizduojama moderni ir aukšto lygio kariuomenė. Susirinkusiuosius pasveikino ir padėkojo už pastangas ugdant būsimuosius karininkus bei visiems stiprybės linkėjo l. e. Akademijos viršininko pareigas plk. lt. Vygantas Bukauskas.

Akademijos bendruomenė ir svečiai turėjo galimybę išklausti trumpą, bet tikrai labai išsamų ir įdomų pranešimą apie Lietuvos kariuomenės raidą, kurį parengė ir perskaitė doc. dr. Romas Batūra.

Labiausiai nusipelnę Akademijos kariai ir darbuotojai buvo paskatinti. Po oficialiosios dalies šios gražios šventės proga koncertinę programą atliko Akademijos vyrų choras „Kariūnas“, kuriam vadovauja Vytautas Verseckas ir Vytautas Abaris.

Lietuvos kariuomenės dieną – lapkričio 23-iąją – iškilmingoje rikiuotėje Katedros aikštėje ir parade dalyvavo Akademijoje studijuojantys kariūnai. Taip pat Akademijos bendruomenės kariai ir darbuotojai dalyvavo mišiose Šv. Ignoto bažnyčioje.

Redaktoriaus skiltis

Dažniausiai tiek patys sakome, tiek girdime iš bičiulių, kolegų ar visai nežįstamų žmonių, kad nepastebimai prabėga metai, o ką jau kalbėti apie vienus metus. Metai bėga, mes taip pat skubame, lekiame, skudžiame kiek įmanydami, net ir per didžiausias šventes nesugebame sulėtinti tempo. O gal tiesiog patys to nenorime? Nuolatinis ėjimas, bet ne nuolatinis skubėjimas teikia pažinimo džiaugsmą ir pilnatvę. Lėkdami vis dažniau nespėjame apsidairyti aplink, atsigręžti atgal (o kartais labai vertėtų). Šiuolaikinės ryšių priemonės leidžia akimirksniu susisiekti su bet kuriuo pasaulio kraštu. Mes bendraujame, domimės, žinome, kuo gyvena kolegos, bičiuliai kitose šalyse. Tačiau neretai pamirštame pasisveikinti su bendradarbiu, kaimynu, valytoja ar tiesiog mažai pažįstamu žmogumi. Ar tik dėl to, kad skubame!? Vis kaltiname skubėjimą, tačiau nenorime sustoti ir paklausti savęs: kur aš skubu?

Tikrai nenoriu moralizuoti ar priversti raudonuoti, nes ir pats save dažnai „pagaunu“ taip besielgiantį.

Gerbiamieji „Kariūno“ žurnalo skaitytojai, Lietuvos karo akademijos kariūnai, dėstytojai, darbuotojai, vadovai, gal per daug išūliai nuskambės, tačiau nenorėčiau linkėti nieko. Oficialus, nenuoširdus sveikinimas būtų pasmerktas neišsipildyti. Tik norėčiau visų Jūsų paprašyti išpildyti nors po vieną savo pačių linkėjimą ar kažkaip kitaip bent truputėlį prisidėti, kad jie būtų įgyvendinti.

*Nuoširdžiai Jūsų „Kariūno“
atsakingasis redaktorius
kpt. Jonas ŠVILPA*

Priesaika 2007

Eglė TRATAITĖ

2007 m. spalio 13 d. Karo akademijoje vyko iškilminga pirmo kurso kariūnų priesaikos ceremonija. Joje dalyvavo Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos kariuomenės ir Karo akademijos vadovybė, kariuomenės dalinių atstovai, kariūnų artimieji.

Tęsiant Karo akademijos tradicijas geriausiajam kurso kariūnui, kuriuo šiais metais buvo išrinktas Vytautas Krekys, buvo suteikta garbė pabučiuoti Akademijos vėliavą prisiekusių kariūnų vardu. Geriausią pirmo kurso kariūną išrinko vadai ir taktikos instruktoriai bazinio kario kurso metu.

Šiais metais į Lietuvos karo akademiją buvo priimti 56 kariūnai, tarp jų 5 kariūnės. Bendradarbiaujant su VGTU Antano Gustaičio aviacijos institutu 8 kariūnai bus rengiami kaip aviacijos specialistai.

Prieš priesaiką kariūnai paty-

rė devynių savaičių išbandymus, pareikalavusius tiek fizinės, tiek psichologinės ištvermės. Keturias savaites jie mokėsi Karo akademijoje, kur susipažino su kariuomenės struktūra, Akademijos vidaus tvarka, statutais, įgijo teorinių žinių apie Lietuvos kariuomenės ginkluotę, ryšių sistemas, pradinę medicinos žinių.

Per penkias savaites bazinio kario kurso, vykusio Centriniam poligone, metu kariūnai praktiškai taikė žinias, įgytas Akademijoje, turėjo galimybę vadovauti mažiems padaliniais, todėl kiekvienas jų galėjo pasitikrinti savo gebėjimus ir galimybių ribas. Iš daugelio jaunuolių, dalyvavusių atrankoje į Karo akademiją, buvo atrinkti patys stipriausi ir ištvermingiausi vaikinai ir merginos, pasiryžę toliau siekti savo tikslo. Iškilmingai prisiekę visi jie tapo kariais, Lietuvos karo akademijos kariūnais.

Pirmakursiai pasirodė tikrai ne blogiau...

Kar. Martynas LAPIENIS

Kasmet į Karo akademiją įstojusiu ir tapusių pirmakursiais vaikinių ir merginų laukia bazinis kario kursas – pirmasis studijų etapas. Jo paskutinis akcentas yra iškilminga ceremonija, kurios metu naujokai prisiekia Tėvynei ir po kurios jie jau gali save laikyti tikrais kariūnais.

Šiomet Centriniam poligone pirmakursių pratybos vyko trumpiau nei ankstesniais metais, todėl sugrįžus iš jų iki priesaikos liko daugiau laiko. Visi jos labai laukė. Galbūt dėl to dvi savaitės slinko taip lėtai. Kita vertus, buvo galima skirti daug daugiau laiko pasirengti ceremonijai ir jos repeticijoms. Taip ir buvo daroma. Kiekvieną darbo dieną rikiuotės aikštėje kariūnai tobulino savo igūdžius. Šis darbas nebuvo veltui, nes pasiklausius, ką kalbėjo žiūrovai šventei pasibaigus, galėjo susidaryti įspūdis, kad pirmakursiai pasirodė tikrai ne blogiau nei vyresniųjų kursų kariūnai.

Šiomet, kaip ir praeitais metais, priesaika vyko šeštadienį. Atsikėlę pirmo ir antro kurso kariūnai ėjo tvarkyti teritorijos. Jos tikriausiai nebūtų spėję sutvarkyti ir iki pietų, jei ne iš technikos parko į pagalbą atsiųstas traktoriai. Papsuryčiąvę kariūnai pradėjo ruošti ceremonijai. Į ją susirinko daugumos pirmakursių artimieji ir draugai, todėl žmonių buvo nemažai.

Krašto apsaugos viceministras A. Valys ir l. e. viršininko pareigas plk. ltn. V. Bukauskas pasveikino prisiekusius Tėvynei kariūnus, Akademijos kapelionas juos palaimino. Pasibaigus ceremonijai galima buvo šiek tiek laiko pabūti su atvykusiais tėvais ir draugais, kurie po to rinkosi Akademijos svetainėje. Ten jie galėjo pabendrauti tarpusavyje, pažiūrėti filmą apie Lietuvos karo akademiją. Po to kariūnai savo artimiesiems aprodė Akademiją, kambarius, kuriuose gyvena. Galiausiai visi pirmakursiai su savo tėvais išvyko namo.

Nuotaika buvo pakili

Kar. Vytautas KRISČIŪNAS

Po du mėnesius trukusių mokymų ir trijų savaičių rikiuotės pratybų Kariūnų bataliono 4-osios kuopos kariūnai išsirikiavo dalyvauti priesaikos ceremonijoje. Pasipuošę tik ką iš siuvyklos atkeliavusiomis paradinėmis uniformomis pirmakursiai atrodė ne prasčiau už vyresnius. Nors jie ir jaudinosi, nuotaika buvo pakili. Netrukus pasirodė tėvai ir artimieji, kurie vienas po kito žvalgėsi kariūnų rikiuotėje ieškodami saviškių: sūnų ir dukterų, brolių ir seserų – ir susižavėję stebėjo kiekvieną naujokų judesį. Į aikštę atėjo ir vadai – Akademijos, bataliono, kuopų, kitų padalinių, jie savo akimis norėjo pamatyti naująją būsimų karininkų kuopą.

Ceremonija praėjo tiesiog akimirksniu. Naujokai puikiai lygiavo, atliko visus tiek kartų kartotus rikiuotės pratimus, o atėjus leliam ir taip laukiai akimirksniu užtikrintai vienas po kito pasakė savo vardus, pavardes ir iškilmingą „prisiekimą“. Rikiuotei ryžtingai komandavo jos vadas kpt. R. Zenevičius, o naujokams – 4-osios kuopos taktikos karininkas kpt. A. Vasiliauskas, todėl šventės dalyviai liko sužavėti.

Tik pasibaigus ceremonijai prisiekę kariūnai pagaliau galėjo susitikti su artimaisiais. Susirinkę kariūnų svetainėje, jie bendravo su Akademijos vadovybe, padalinių vadais, vaišinosi, stebėjo filmuotas bazinio kurso akimirksniai.

Visi, ypač naujokai, liko labai patenkinti priesaikos ceremonija, kuri yra vienas svarbiausių žingsnių jauno žmogaus, būsimą karininko, gyvenime.

Iš aviatorių gyvenimo

Kar. Valius URBONAS

Visi mes į Karo akademią stojome žinodami, ko norime, atkakliai siekėme savo tikslo ir galiausiai jį pasiekėme.

Viskas prasidėjo nuo brandos egzaminų, kuriuos reikėjo išlaikyti kuo geriau, norint patekti čia – į Karo akademią, vėliau – į Karinės oro pajėgas. Svarbus buvo ir fizinis pasirėngimas. Sveikata turėjo atitikti karo aviacijos reikalavimus. Reikėjo atlikti profesinius testus: jais buvo nustatoma, ar galime įgyti pasirinktą specialybę, paskui – pristatyti visus reikalaujamus dokumentus. Speciali komisija sprendė, ar esame tinkami studijuoti karinės aviacijos specialybę, ir mus labai nudžiugino savo sprendimu – mes tarnausime Karinėse oro pajėgose!

Ir štai liepos pabaigoje prasidėjo mokslai – iš pradžių mėnesio trukmės bazinis kario kursas. Per tą laiką išmokome daug naudingų dalykų: radijo ryšio ir naudojimosi ginklais taisykles, karo inžinerijos ir medicinos pagrindus, išstudijavome rikiuotės ypatumus ir daug kitų kariui privalomų žinoti aspektų. Prasidėjus rugsėjui draugai išvyko į Pabradės Centrinį poligoną toliau tęsti bazinio kario kurso, o mes, aviatoriai, likome Akademijoje. Mums, kaip ir visiems studentams, studijos prasidėjo rugsėjo 1-ąją.

Nuo pat pirmųjų dienų kibome į mokslus. Pirmame kurse dar nesimokome daug specialybės dalykų, tačiau lakūnai jau studijuoja aviacijos istoriją ir skraidybą.

Iš viso mūsų yra aštuoni: keturi lakūnai, du aviacinės elektronikos specialistai, vienas aviacijos mechanikos ir vienas aviacijos automatikos specialistas.

Studijos VGTU

Kar. Gytis ŠEGŽDA

Kaip ir daugelis moksleivių, baigę vidurinę mokyklą, turėjome pasirinkti tolesnį gyvenimo kelią. Mes, aštuoni vaikinai, nusprendėme studijuoti Lietuvos karo akademijoje ir įgyti aviacijos specialybes. Tai buvo tam tikras iššūkis, juk esame pirmoji laida kariūnų, kurie rengiami kaip karinių oro pajėgų specialistai. Bazinio kario kurso metu dar nežinojome, kaip ir kur vyks mūsų studijos, ar gausime uniformas.

Rugpjūtį 48 kariūnai išvažiavo į Centrinį poligoną, o mes likome Akademijoje ir laukėme studijų pradžios. Visą tą savaitę gyvenome pagal nustatytą dienotvarkę. Pradėję studijuoti VGTU, iškart pritaipome prie grupės. Reikia pripažinti, kad mokytis aviacijos disciplinų nelengva – dėstytojais reikalauja labai daug... Yra nemažai sunkių dalykų: teorinė mechanika, inžinerinė grafika, fizika, chemija ir t.t. Kaip pirmoji KOP kariūnų laida, mes tikimės, jog pavyks įveikti šį išbandymų kelią. Ryžtas ir drąsa stojant į Akademią pateisina mūsų lūkesčius.

Studentų dienos minėjimas

Kar. Vytenis BUČIUS

2007 m. lapkričio 16 d. Vilniaus universitete vyko iškilmingas Studentų dienos minėjimas, kurio metu Lietuvos studentų atstovybių sąjungos (LSAS) iniciatyva buvo išdalytos 500 litų premijos mūsų šalies aukštųjų mokyklų studentams. Renginyje dalyvavo švietimo ir mokslo ministrė R. Žakaitienė ir Vilniaus universiteto rektorius B. Juodka, kurie ne tik sveikino į minėjimą susirinkusius studentus, bet ir atsakė į iš anksto jų pateiktus klausimus.

Kiekvienos aukštosios mokyklos studentų atstovybė stipendijas skyrė pagal savo pasirinktus kriterijus. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Kariūnų tarybos sprendimu stipendijos įteiktos dviem I kuopos kariūnams – antrakursiui Vyteniui Bučiui ir trečiakursiui Tomui Jociui. Jie buvo atrinkti pagal mokymosi rezultatus, sportinę ir visuomeninę veiklą, taip pat atsivėlgiant į bendrakursių nuomonę.

Specialiųjų operacijų pajėgos

Straipsnis spausdinamas kariūnų pageidavimu, norint plačiau supažindinti juos su Lietuvos kariuomenės specialiaisiais padaliniais

„Kariūno“ redakcija

Ypatingosios paskirties tarnyba

Daugiau kaip prieš 10 metų Krašto apsaugos savanorių pajėgose buvo suformuota Lietuvos kariuomenės Ypatingosios paskirties tarnyba. Po 2001 metų tragiškų įvykių Niujorke (JAV) nutarta šios tarnybos pagrindu suformuoti kontrteroristinę Lietuvos kariuomenės Specialiųjų operacijų pajėgų junginį.

Tarp YPT užduočių – kovos su terorizmu operacijos, įkaitų vadavimas ir teroristinių grupių neutralizavimas.

Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgos buvo įkurtos 2004 m., kai kariuomenės specialiųjų operacijų vienetams pradėjo vadovauti vienas štabas. Tačiau de facto Specialiųjų operacijų junginys (SOJ) savo veiklą pradėjo daugiau kaip prieš 10 metų. Tuo metu Krašto apsaugos savanorių pajėgose buvo suformuota Lietuvos kariuomenės Ypatingosios paskirties tarnyba (YPT).

Nuo 2005 metų SOJ nebetar nauja privalomosios pradinės karo tarnybos kariai. Junginys formuojamas tik iš kruopščiai atrinktų, motyvuotų ir specialiai parengtų profesinės karo tarnybos karių.

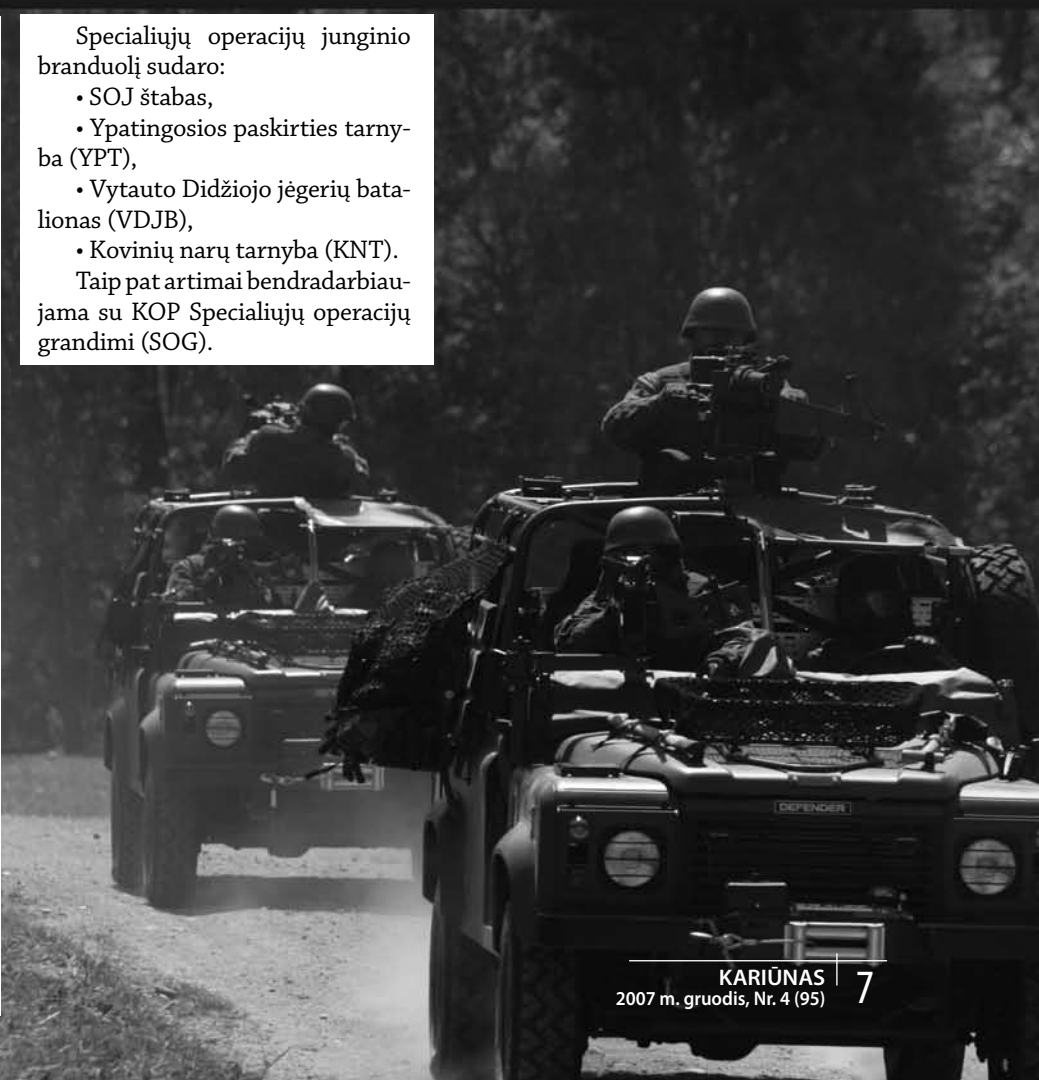
Viena pagrindinių junginio užduočių – kontrteroristinės operacijos už Lietuvos ribų, o Lietuvoje SOJ pajėgumai gali būti panaudoti tais atvejais, kai teisėtvarkos institucijos neturi reikiamų pajėgumų ar jų neužtenka reaguoti į teroristinius išpuolius.

Specialiųjų operacijų junginys vykdo specialiąją žvalgybą priešiškausiai nusiteikusių asmenų ar grupių užimtoje teritorijoje, renka ir analizuoja žvalgybos surinktą informaciją ir vykdo tiesioginius neutralizavimo veiksmus.

Specialiųjų operacijų junginio branduolį sudaro:

- SOJ štabas,
- Ypatingosios paskirties tarnyba (YPT),
- Vytauto Didžiojo jėgerių batalionas (VDJB),
- Kovinių narų tarnyba (KNT).

Taip pat artimai bendradarbiaujama su KOP Specialiųjų operacijų grandimi (SOG).

Jėgerių batalionas

Vytauto Didžiojo jėgerių batalionas (VDJB, arba tiesiog Jėgerių batalionas) – gausiausias SOJ padalinys. Jo specializacija – specialioji žvalgyba ir stebėjimas. Tai taikinių paieška ir žvalgyba, nuolatinis stebėjimas bei informacijos perdavimas planuojantiems tiesioginiams veiksmais padaliniam. Be to, jėgeris, arba, kariškių žargonu, „komandosas“, rengia reidus priešiškoje teritorijoje ir neutralizuoja taikinius, taip pat atlieka itin svarbią funkciją – teikia paramą kontrteroristinių operacijų metu.

Jėgerių bataliono užuomazga – Mokomojo junginio Kauno kuopa – buvo įkurta 1991 metais. 1995 metų kovo mėn. „Geležinio Vilko“ brigados Vytauto Didžiojo motorizuotasis pėstininkų batalionas buvo reorganizuotas į Atskirąjį jėgerių batalioną, tiesiogiai pavaldų kariuomenės vadui. Batalionas pradėjo bendradarbiauti su JAV ir Danijos specialiosiomis pajėgomis, pradėta siųsti karius į klasikinius „reindžerių“ bei „žaliųjų berečių“ kursus. Rengiant karius pradėtos taikyti adaptuotos partnerių kovinio rengimo programos. Tačiau trūko modernios įrangos, rengimas buvo daugiau orientuotas į plataus spektro karus, o ne į asimetrinius konfliktus ir kontrteroristines operacijas.

Prieš trejus metus, 2004 m., batalionas tapo sudėtine SOJ dalimi. Iš griozdiško, didelio bataliono, kuriame tarnavo ir šauktiniai, Vytauto Didžiojo jėgerių batalionas (VDJB) transformavosi į mažesnę modernų specialiuųjų operacijų vienetą. Privalomosios pradinės karo tarnybos karių buvo visiškai atsisakyta. Šiuo metu batalionas pasikeitęs tiek struktūriškai, tiek kokybiškai. Jėgeriai, apginkluoti naujausiais ginklais, stebėjimo įranga bei radijo ryšio priemonėmis, naudojami moderniais koviniais visureigiais ir kita šiuolaikiška įranga.

Jėgerių batalionas unikalus tuo, kad turi savo atskirą karinį Rokų poligoną, kuris pritaikytas specialiuųjų operacijų mokymams. Šiuo poligону rengdamesi tarptautinėms misijoms naudojami ir kiti SOJ vienetai.

Kovinių narų tarnyba

Kovinių narų tarnybos (KNT) ištakomis galima laikyti 1990 metais Krašto apsaugos departamento Pasienio tarnyboje įkurta Narų grupę. Jų užduotys buvo Klaipėdos uosto ir jame esančių laivų apžiūra bei krantinių patikra. Beveik 10 metų, pradėdant tarnyba „Geležinio Vilko“ MPB, narai priklausė Sausumos pajėgoms. 2003 metais narai buvo perkelti į Karinių jūrų pajėgų laivyną ir įkurta Povande-

nių veiksmų komanda (PVK). Čia pradėjo ryškėti dvi narų veikimo kryptys – kovinis nardymas bei išminavimo darbai ir laivų priežiūra.

Nuo 2002 metų PVK ėmė glaudžiau bendradarbiauti su Specialiuųjų operacijų pajėgomis. Koviniai narai pradėjo aktyviai dalyvauti rengiant specialiuųjų operacijų karius, ruošiant juos kovinėms užduotims. PVK tapo pavaldi Specialiuųjų operacijų junginio vadui operaciniu lygmeniu. PVK kariai įtraukiami ir į kovines operacijas, dalyvauja tarptautinėse misijose SOJ eskadronų sudėtyje. SOJ iniciatyva Povandeninių veiksmų komandoje įkurta ir kovinių valčių grupė, be kurios neišsiverčiama šiuolaikinėse spec. operacijose, bent kiek susijusiose su vandeniu.

2007 m. padalinys transfor-

muotas – SOJ įkurta Kovinių narų tarnyba, kurios branduolys buvo sudarytas iš PVK kovinių narų bei kovinių valčių grupės.

Kovinių narų tarnyba vykdo specialiąsias operacijas vandenyje, po vandeniu bei iš vandens. Tai pakrančių, krantinių ar laivų žvalgyba, diversijos iš vandens, priešišku laivų naikinimo operacijos arba parama iš vandens kontrteroristinių operacijų metu.

Specialiuųjų operacijų grandis

KOP Specialiuųjų operacijų grandis (SOG) tiesiogiai nepavaldi SOJ vadui, tačiau yra tokia pat svarbi kaip ir visi kiti junginio padaliniai. SOG geba itin greitai ir tiksliai nuskraidinti pajėgas į užduoties vietą, atlikti infiltraciją bei eksfiltraciją. Suprantama, kad iš aukščiau matomumo laukas yra didesnis, todėl sraigtasparnio įgula užtikrina saugų savų padalinių judėjimą, paremdama jį kulkosvaidžių ugnimi. Be to, SOG turi puikią galimybę patruluoti didesniuose plotuose ir greičiau bei tiksliau rinkti žvalgybos duomenis nei „ratuoti“ ar pėsčių karių patruliai.

Sraigtasparniu greičiau nei bet kuria kita transporto priemone galima evakuoti sužeistąjį, transportuoti karius ir svarbią įrangą, kai tai reikia atlikti skubiai.

Tarptautinės misijos

SOJ eskadronai nuo 2002 iki 2004 metų dalyvavo JAV koalicijos vadovaujamoje operacijoje „Tvirta taika“ Afganistane (angl. *Enduring Freedom*), jų pasirengimas ir užduočių atlikimo kokybė buvo itin vertinama koalicijos partnerių.

Nuo 2007 m. vidurio Lietuvos kariuomenės Specialiuųjų operacijų pajėgų eskadrono „Aitvaras“ kariai pradėjo apie metus truksiančią misiją Afganistano pietuose NATO vadovaujamos Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF – angl. *International Security Assistance Force*) sudėtyje. SOJ kariai kartu su kitų NATO šalių specialistais atsa-

komybės regione vykdo specialiąją žvalgybą, teroristų identifikavimo, sulaukymo, neutralizavimo ir kitas kovines užduotis.

2005–2006 metais SOJ eskadronas budėjo NATO Greitojo reagavimo pajėgų penktojo ir šeštojo (NRF 5/6) ciklo specialiųjų operacijų komponento sudėtyje. Šiuo metu intensyviai rengiamasi budėjimui NRF 10 ciklo, kuris prasidės 2008 m. sausio mėn., metu.

Didžiausios tarptautinės pratybos

2006 m. pradžioje SOJ kariai dalyvavo tarptautinėse pratybose „Shamrock Key“ Lietuvoje, kurios

Response 2007“ („Šaltas atsakas 2007“) Norvegijoje. Vienas iš pagrindinių pratybų „Cold Response 2007“ tikslų – stiprinti NATO šalių sausumos, oro, jūros ir specialiųjų operacijų pajėgų sąveiką. „Cold Response 2007“ vyko šiaurinėje Norvegijos dalyje, už poliarinio rato. Pratybų metu Specialiųjų operacijų pajėgų eskadrono „Aitvaras“ kariai kartu su kitų NATO šalių specialiųjų pajėgų kariais vykdė specialiąsias sausumos ir vandens operacijas atšiaurioje gamtoje, išbandė savo jėgas, įrangą ir ginkluotę ekstremalaus klimato sąlygomis.

Kitos, tų pačių metų pavasari organizuotos, „atsako į krizes“ tarptautinės pratybos (angl. *Crisis Response Operations*) „NOBLE SWORD 07“ vyko Ispanijoje. Šios pratybos buvo skirtos pasirengti budėti

vyko trijose Baltijos valstybėse: Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Pratybose taip pat dalyvavo Jungtinių Amerikos Valstijų, Lenkijos, Norvegijos kariuomenių kontrteroristinių padalinių kariai, Latvijos ir Estijos atstovai. Šių pratybų tikslas – sujungus šalių sąjungininkių specialiųjų operacijų pajėgumus, duoti atkirtį teroristų grupuotėms, užkirsti kelią jų rengiamiems išpuoliams.

Pratybų metu kariai dalyvavo mokomosiose operacijose, kurių tikslas – identifikuoti ir suardyti galimas teroristų ir jų rėmėjų grupuotes, pakirsti jų pajėgumus ir duoti atkirtį teroristų išpuoliams. Pratybų metu kariai siekė tobulinti NATO kontrteroristinių vienetų sąveiką, suderinti ryšių, aprūpinimo, kovos taktikos veiksmus.

2007 m. žiemą SOJ kariai dalyvavo tarptautinėse pratybose „Cold

NATO greitojo reagavimo pajėgose (NRF – *NATO Response Force*). Pratybos apėmė du NRF komponentus – sausumos ir specialiųjų operacijų, kurių sąveika buvo vienas iš pratybų tikslų. Be lietuvių, pratybose dalyvavo ir kitos NATO šalys, budinčios NRF 9/10 specialiųjų operacijų pajėgų komponente – Prancūzija, Danija ir Ispanija. „NOBLE SWORD 07“ dalyvavusiam eskadronui „Aitvaras“ buvo priskirtas ir Karinių oro pajėgų (KOP) Specialiųjų operacijų grandies sraigtasparnis su įgula. Tai vienos iš pirmųjų tokio lygio pratybų, kai SOG buvo integruota į eskadrono sudėtį.

Atranka į SOJ

Specialiųjų operacijų junginys formuojamas remiantis savanoriš-

kumo, atrankos bei specialaus parengimo principais.

Atranka į SOJ vienetus vyksta 2–3 kartus per metus. Jų metu atkrepta apie 90 proc. kandidatų. Perėję atranką kariai tęsia integraciją į SOJ vienetus įvairiuose specialiojo rengimo kursuose. Bazinis ciklas – bazinė atranka, bazinis ir specialusis (specialybės) rengimas – trunka metus ir daugiau (tai priklauso nuo kario specializacijos). Perėjus šiuos pagrindinius etapus, tampama visaverčiu SOJ kariu.

Po atrankos ir bazinio parengimo naujieji SOJ kariai pirmiausia skiriami į Jėgerių batalioną. Tam tikrą laiką pabuvę jėgeriais, patys geriausi turi galimybę patekti į Kovinių narų tarnybą ar į Ypatingosios paskirties tarnybą.

SOJ atstovas spaudai
Nuotraukos SOJ

Rašinyje siekiama glaustai pristatyti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (LKA) kariūnų ir privalomosios pradinės karo tarnybos karių, šauktinių, patiriamo streso intensyvumo, jį sukeliančių veiksnių ir streso įveikimo būdų tyrimo rezultatus.

Tyrimų, kurių metu lyginamas skirtingų karinių struktūrų ar padalinių karių patiriamas stresas, atliekama mažai. Juos atlikus, dažniausiai ieškoma sąsajų tarp karių patiriamo streso ir tarnybos laiko. Šiame darbe pateikti duomenys papildo anksčiau atliktų tyrimų rezultatus. Jie rodo, kad kariniuose daliniuose tarnaujančių karių patiriamo streso lygis gali būti skirtingas. Taip lyginant LKA kariūnų ir viename Lietuvos kariuomenės dalinyje tarnybą atliekančių šauktinių apklausos duomenis buvo nustatyti streso lygio, jo priežasčių ir įveikimo strategijų skirtumai.

Šio tyrimo metu buvo apklausti 236 kariai: 9 merginos (kariūnės) ir 227 vaikinai (105 kariūnai ir 122 privalomosios pradinės karo tarnybos kariai). Tiriamųjų amžius – nuo 18 iki 25 metų. Merginų apklausta palyginti mažai, todėl skaičiavimai atlikti naudojant tik vaikinų apklausos duomenis.

Kariūnų ir šauktinių patiriamo streso lygis

Streso intensyvumo lygiui nustatyti buvo naudojama karių patiriamo streso skalė. Ši skalė sukurta 2004 metais, jos autoriai – psichologai prof. G. Valickas ir M. Autukaitė. Karių patiriamo streso skalę sudaro 29 teiginiai. Vertindami kiekviename teiginyje nurodyto įvykio ar situacijos keliamą įtampą, respondentai rėmėsi 5 balų skale nuo „tai visiškai nesukelia įtampos“ iki „tai sukelia didelę įtampą“ (mažesnis skaičius rodo, kad teiginys respondentui kelia mažiau įtampos, didesnis – kad jos patiriama daugiau). Taip pat šia skale tyrėjai rėmėsi vertindami įtampos pasireiškimo dažnį: nuo „neteko patirti tokio įvykio“ iki „patyriau daugiau nei 10 kartų“. Dauginant įvykio ar situacijos keliamos įtampos ir pasireiškimo dažnio įverčius, apskaičiuojamas išvestinis tam

tikromis aplinkybėmis patiriamo streso lygio rodiklis.

Siekiant palyginti Lietuvos karo akademijos kariūnų ir privalomosios pradinės karo tarnybos karių patiriamo streso lygį, tiriamieji buvo suskirstyti į dvi grupes. Jaunuoliai, kurių apskaičiuotoji patiriamo streso reikšmė mažesnė už vidurkį (vidurkis = 82,45), buvo priskirti žemesnio streso lygio grupei. Respondentai, kurių apskaičiuotoji patiriamo streso reikšmė buvo didesnė už vidurkį, pateko į aukštesnio streso lygio grupę.

Tiriamieji taip pat buvo suskirstyti į dvi grupes ir pagal tarnybos vietą: pirmoji grupė – Lietuvos karo akademijos kariūnai, antroji – privalomosios pradinės karo tarnybos kariai (šauktiniai).

Susumavus kariūnų ir šauktinių apklausos rezultatus nustatyta, kad 99 iš 105, arba 94,3 proc., apklaustų kariūnų patiriamo streso lygis žemesnis už nustatytą vidutinį, o 105 iš 122, arba 86,1 proc., šauktinių – didesnis už vidutinį. Tuo remiantis galima teigti, kad Karo akademijos kariūnai patiria žemesnio lygio stresą, palyginti su privalomosios pradinės karo tarnybos kariais.

Analizuojant tyrimo metu gautus rezultatus paaiškėjo, kad šauktiniai tam tikras situacijas ar įvykius dažniau nei LKA kariūnai vertina kaip darančius neigiamą įtaką jų gerovei. Šiuos rezultatus galima aiškinti ir Lietuvos karo akademijos atrankos ypatumais. Stojantiems į Karo akademiją jaunuoliams keliami itin aukšti moralinio, psichologinio, intelektualinio, fizinio ir profesinio pasirengimo reikalavimai. Stojančiųjų tinkamumas karo tarnybai ir studijoms Lietuvos karo akademijoje vertinamas ir pagal patiriamo streso lygį. Galima daryti prielaidą, kad atrankos būdu pasirenkami asmenys, turintys daugiau profesionalaus kario savybių, gebėjimų efektyviai veikti stresinėse situacijose, labiau motyvuoti.

Stresą sukeltantys veiksniai

Siekiant nustatyti Lietuvos karo akademijos kariūnams ir privalomosios pradinės karo tarnybos kariams stresą sukeltančius

Apie kariūnų ir šauktinių stresą

Magistrantė Giedrė BENDORAITYTĖ (VU),
doc. dr. Albina KEPALAITĖ (VDU),
doc. dr. Bronius PUZINAVIČIUS (LKA)

Vadovaujantis krašto apsaugos ministro 2005 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-872 „Dėl psichikos sutrikimų prevencijos ir psichikos sveikatos užtikrinimo krašto apsaugos sistemoje 2005–2008 metų programos tvirtinimo“, Lietuvos kariuomenėje plėtojami karių patiriamo streso tyrimai.

Stresas – žmogaus psichinė būseną, kylanti dėl įvairių ekstremalių dirgiklių. Tai tam tikra organizmo reakcija į kiekvieną nepalankų poveikį. Ši reakcija sukelia psichinių procesų eigos pokyčius, emocinius poslinkius, keičia veiklos motyvaciją, sutrikdo judesius ir kalbą. Jis gali ne tik suaktyvinti, bet ir neigiamai paveikti, netgi dezorganizuoti veiklą. Todėl tobulinant bet kurią, taip pat ir karių, veiklą, būtina pasitelkti priemones, saugančias nuo per didelį stresą sukeliančių ekstremalių poveikių ir kitų dirgiklių.

veiksnius, buvo atlikta apklausos duomenų faktorinė analizė. Ji leido išskirti penkis pagrindinius stresą sukeliančius veiksnius (faktorius). Pirmasis veiksnys – vadų elgesys ir kylantys konfliktai: vadų šaipymas iš kario kitų karių akivaizdoje, jo žeminimas, gąsdinimas, neigiamas vertinimas, vadų ir karių konfliktai. Antrasis veiksnys – keliami reikalavimai: vadų reikalavimas, kario nuomone, neįmanomų dalykų, nereikalingų užduočių skyrimas, negalėjimas tinkamai atlikti užduočių, nes jų yra per daug, susidūrimas su teorinių užduočių sunkumais. Trečiasis veiksnys – kasdienė rutina: susidūrimas su kasdiene rutina, negalėjimas pakeisti nustatytos dienotvarkės ir laisvo laiko trūkumas. Ketvirtasis veiksnys – užduočių atlikimo sunkumai: laiko vadų paskirtoms užduotims atlikti trūkumas, per didelis užduočių atlikimo tempas ar labai sudėtingos užduotys. Penktasis veiksnys – nuovargis ir laiko trūkumas: per daug įtempta dienotvarkė, negalėjimas tinkamai atsipalaiduoti laisvalaikio metu ir labai didelis fizinis krūvis.

Lyginant abiem tiramosioms grupėms stresą sukeliančius veiksnius buvo apskaičiuotas LKA kariūnams ir privalomosios pradinės karo tarnybos kariams kiekvieno veiksnio sukeliama streso lygio vidurkis. Kad būtų tiksliau įvertintos stresorių (įtampą sukeliančių dirgiklių) grupės, buvo lyginami visi faktorinės analizės būdu išskirti LKA kariūnų ir šauktinių grupių stresoriai.

Lyginant paaiškėjo, kad privalomosios karo tarnybos kariams didžiausią stresą sukelia kasdienė rutina, nuovargis ir laiko trūkumas, o LKA kariūnams – užduočių atlikimas. Mažiausią stresą abi tiramos grupės patiria dėl „vadų elgesio“ ir „keliamų reikalavimų“.

Apklausos duomenys parodė, kad šauktiniai dėl vadų elgesio ir kylančių konfliktų patiria šiek tiek didesnę stresą nei LKA kariūnai. Tačiau šių dviejų grupių rodiklių skirtumas nėra statistiškai patikimas. Todėl galima teigti, kad nėra esminio skirtumo tarp streso, kurį sukelia vadų elgesys ir kylantys konfliktai LKA kariūnams ir privalomosios pradinės karo tarnybos kariams. Tą patį galima pasakyti ir

apie stresorius, įvardytus kaip „keliami reikalavimai“ ir „užduočių atlikimas“. Šiems rezultatams galėjo turėti įtakos tai, kad tiek šauktiniai, tiek kariūnai atlieka tarnybą panašiomis sąlygomis ir jiems galioja tie patys kariuomenės statutai, taikomi panašūs drausminimo būdai.

Taigi LKA kariūnų ir privalomosios pradinės karo tarnybos karių patiriamo streso intensyvumas dėl vadų elgesio, konfliktų, keliamų reikalavimų ir užduočių atlikimo sunkumų yra panašus. Tačiau kasdienė rutina, nuovargis ir laiko trūkumas šauktiniams kelia didesnę stresą nei LKA kariūnams. Šie duomenys atitinka skelbtuosius literatūroje, kur nurodoma, kad dėl nuovargio ir laiko trūkumo bei kasdienės rutinos privalomosios pradinės karo tarnybos kariai patiria aukšto lygio įtampą (Autukaitė, Valickas, 2004).

Gautus rezultatus galima paaiškinti kariuomenėje nustatyta griežta dienotvarka ir vadų nuostatomis dėl jos laikymosi. Galima teigti, jog vadai griežtai kontroliuoja, kad būtų laikomasi dienotvarkės, todėl šauktiniai dėl kasdienės rutinos, nuovargio ir laisvo laiko trūkumo patiria aukštesnio lygio stresą. Šie veiksniai LKA kariūnams sukelia žemesnio lygio stresą, nes jų dienotvarkė yra įvairesnė. Jie gali sportuoti (Akademijoje populiarūs įvairios sporto šakos: futbolas, krepšinis, stalo tenisas, imtynės, stalo žaidimai), dalyvauti įvairių laisvalaikio klubų ir būrelių: Gitaros, šachmatų, teatro ar choro – veikloje. Be to, kariūnai dažniau išleidžiami į miestą ir turi galimybę lankytis įvairiuose renginiuose. Matyt, reikėtų turtinti ir įvairinti ir šauktinių dienotvarkę, siekti, kad kariuomenėje nebūtų nuobodu.

Streso įveikimo būdai

Streso įveikimo būdams įvertinti naudojamas A. Elklit 1996 metais patobulintas D. Rogerio streso įveikos strategijų klausimynas (SĮK). V. Domanskaitė-Gota (2000) parengė lietuvišką šio klausimyno variantą. Klausimynas leidžia nustatyti skirtingas streso įveikos strategijas. Šį klausimyną sudaro 37 teiginiai, suskirstyti į keturias subskales: racionaliąją, atsitraukimo, emocijų ir vengimo. Racionaliajai, t. y. į

problemos sprendimą orientuotai, strategijai įvertinti skirta 11 teiginių, atsitraukimo – 6 teiginiai, emociinei ir vengimo strategijoms – po 10 teiginių. Atsakant į teiginius, galima pasirinkti 1 iš 4 variantų: „visada“, „dažnai“, „kartais“ ir „niekada“. Taigi įvertinimai gali kisti nuo 4 iki 1. Buvo nustatyta, kad šios skalės teiginių vidinis suderinamumas pakankamas.

Lyginant LKA kariūnų ir privalomosios pradinės karo tarnybos karių pasirenkamus streso įveikimo būdus, buvo nustatyta tam tikrų skirtumų. Duomenų analizė parodė, kad LKA kariūnai dažniau renkasi racionalųjį, t. y. į problemos sprendimą orientuotą, streso įveikimo būdą, o šauktiniai – į vengimą ir emocijas orientuotus būdus. Ši išvada iš dalies patvirtino ir lyginant minėtų tiriamųjų grupių pasirinktų streso įveikimo būdų vidutinius rangus. Vertinant į emocijas orientuotą streso įveikimo būdą nustatytas statistiškai patikimas skirtumas. Tuo tarpu palyginus vengimo strategijos vidutinius rangus statistiškai patikimo skirtumo nenustatyta. Todėl galima teigti, kad beveik nesiskiria privalomosios pradinės karo tarnybos karių ir LKA kariūnų rodikliai pasirenkant į vengimą orientuotą streso įveikimo būdą.

Šie duomenys papildė literatūroje skelbtus tyrimus, kuriuose analizuojami atskirų karinių struktūrų karių pasirenkami streso įveikimo būdai (Autukaitė, Valickas, 2004, ir kt.). Gautus rezultatus galima paaiškinti remiantis atliktais tyrimais, kuriuos pristatant teigiama, kad asmuo renkasi tam tikrą streso įveikimo būdą atsižvelgdamas į situaciją. Galima daryti prielaidą, kad kariūnai dažniau renkasi į problemos sprendimą orientuotą streso įveikimo būdą, kadangi mokomi efektyviai veikti, skatinami siekti vis geresnių rezultatų, turi aukštesnį išsilavinimą, taip pat ir psichologijos žinių. O privalomosios pradinės karo tarnybos kariai dažniau renkasi į emocijas orientuotą streso įveikimo būdą dėl to, kad kariniuose daliniuose suteikiama mažesnė veiksmų pasirinkimo laisvė ir nustatyta griežta dienotvarkė, kuriai daryti įtakos juose tarnaujantys šauktiniai negali.

Gamtos ir klasikinio grožio apsupti

Kar. Martynas VILIMAS, doc. dr. Bronius PUZINAVIČIUS

Atvertę knygą apie Lietuvos praeitį stebiesi, kokia mūsų šalis turtinga – kiek daug turime kultūros paminklų. Deja, ne vieno jų likimas labai liūdnas. Kai kurie arba jau visiškai sunykę, arba baigia sugriūti. Bet yra ir išimčių. Viena iš jų – naujam gyvenimui pakilęs Šešuolėlių dvaras, įsikūręs gražiame Širvintų rajono Zibalų seniūnijos gamtos kampelyje. Jo apžiūrėti vėjuotą lapkričio popietę išsirusę grupė kultūros ir religijų istoriją studijuojančių kariūnų. Išvyką organizavusi kultūros istorijos dėstytoja doc. dr. Nijolė Janulaitienė priminė, kad kelionė susijusi su kariuomenės istorija: tarpukariu šiame dvare kurį laiką gyveno Lietuvos kariuomenės pulkininkas Jonas Variakojis, kūręs savanorių būrius Nepriklausomybės kovų metu, taip pat buvęs krašto apsaugos ministru.

Kadaise Šešuolėlių dvaro žemė priklausė garsiai Lietuvos didikų Radvilų giminei. XIX a. šias valdas įsigijo dvarininkai Jasinskiai, kurie vėliau jas pardavė Končiams. Iki mūsų laikų išlikusius Lietuvoje reto modernio stiliaus anglų kotedžą primenančius rūmus XIX a. pab.–XX a. pr. pasistatė Petras Povilas Končius. Tarpukario Nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu dvarą nupirko jau minėtas plk. Jonas Variakojis, kuris čia gyveno nuo 1938 m. 1944 m. jis pasitraukė į Vakarų. Sovietmečiu dvaro patalpose buvo įsikūrusi tarybinio ūkio administracija. Tuo metu visas dvaro ansamblis buvo labai nuniokotas, bet, ačiū Dievui, nenugriautas. Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę dvaras grąžintas JAV gyvenantiems Končių ir Variakojų turto paveldėtojams. 1998 m. Šešuolėlių dvarą nupirko JAV gyvenantis lietuvis Raimundas Petrauskas. Pono R. Petrausko pastangomis Šešuolėlių dvaras – šiuo metu Lietuvoje vienas iš gražiausiai restauruotų ir moderniausiai įrengtų tokio tipo kultūros ir architektūros paveldo objek-

tų. Jis išsidėstęs 17 hektarų plote, o iš viso dvarui priklauso daugiau kaip 100 hektarų teritorija. Atkurto dvaro infrastruktūrą sudaro: rūmai, ledainė, kurioje šiuo metu įrengta pirtis, buvusi spirito varykla, tvartas, svirnas, sodas, parkas, ūkvedžio ir kiti pastatai, kurie yra visiškai atkurti ir moderniai įrengti, pritaikyti svečiams priimti, konferencijoms ir pokyliams rengti. Čia švenčiamos vestuvės, savaitgalius praleidžia šeimos. Apžiūrėti dvarą gali visi, kas tik nori.

Nuo pat vartų stebina dvaro prabanga ir tvarka: didžiulės žalios vejos ir aplinką paįvairinantys pavieniai medžiai, puošnūs raudonų plytų rūmai ir kiti pastatai. Atvykus prie dvaro, kariūnai Tomas Venclovas ir Paulius Venclovas papasakojo jo istoriją, keletą žodžių tarė apie dabartį. Ypač kariūnus sudomino plk. Variakojos meilės istorija, taip pat faktas, kad šiame dvare jo pakviestas mėgdavo svečiuotis prezidentas A. Smetona. Po to kalbėjo ir visą pastatų ansamblį aprodė dabartinio dvaro savininko giminaitė Edita Gujienė, priminusi, kad šio kultūros objekto atkūrimo darbai užtruko daugiau kaip penkerius metus.

Prisiliesti prie istorijos galėjome ir mes. Lankėmės visose dvaro rūmų patalpose, stebėjome istorinę prabangą ir autentiškai atkurtomis detalėmis. Kruopščiai

restauruotuose rūmuose pasijunti tarsi būtum sugrįžęs į praėjusio amžiaus pradžią. Jų interjerą puošia gausybė vertingų senosios ir naujosios tapybos darbų, kitų meno dirbinių. Kiekviena patalpa (o jų yra tikrai daug) skirtinga, bet viskas sudaro bendrą jaukią visumą. Ko gero, gražiausiai įrengta „baltoji“ svetainė – tikras interjero šedevras, stebinantis dekoru, užpildančio erdvę nuo grindų iki pat lubų, gausa. Kariūnams ši svetainė labiausiai patiko. Patiko ir moderni dvaro virtuvė su autentiškais medžio baldais, dideliu židiniu bei gražiai priderinta šiuolaikine buitine technika. Visur juntama praeities dvasios ir modernių technologijų darna: jei palėpėje gali pamatyti šimtmečio senumo sijas, tai rūsyje – pasimėgauti sukurine vonia.

Įspūdis neblėsta ir išėjus į didelį rūmų balkoną, kur žvilgsniu galima aprėpti beveik visą dvaro aplinką: parką, dvaro ansamblio pastatus, tvenkinius, prie jų prigludusius miškus. Prie rūmų įrengta terasa su fontanu. Čia galima rengti pokylius po atviru dangumi. Išvalytuose parko tvenkiniuose įveista žuvų. Gražiai sutvarkytame parke, kurį projektavo garsūs to meto prancūzų landšafto architektai, auga karčioji karija – vienintelis šios rūšies medis Lietuvoje. Sako, kad naktimis čia galima išgirsti, kaip ūbauja pelėdos, pamatyti stirnų, elnių, briedžių ir kitų miško gyventojų.

Kelionė į Šešuolėlius buvo naudinga ir įdomi. Ne vienas iš mūsų norėtų čia dar kartą sugrįžti, ypač vasarą. Tokiose vietose kaip ši galima pabėgti nuo įgrisusios kasdienės rutinos, miesto šurmulio, pailsėti nuostabiame gamtos prieglobstyje ir klasikinio grožio apsuptyje.

Šešuolėliuose

Nuotraukas žr. 20–21 p.

Miroslavas – „Drąsinkime ateitį“

2007 m. lapkričio 13 d. Karo akademijos vyrų choras „Kariūnas“ kartu su Lietuvos kariuomenės vyriausiuoju kapelionu plk. Juozu Gražuliu lankėsi Alytaus rajone, Miroslavo miestelyje, kur susitiko su vietos vidurinės mokyklos mokytojais ir mokiniais. Svečiai ir šeimininkai dalyvavo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir asociacijos „Europos judėjimas Lietuvoje“ projekte „Drąsinkime ateitį“.

Šio projekto pagrindinis tikslas – sėkmingais pavyzdžiais ir asme-

niniu autoritetu drąsinti jaunas žmones siekti užsibrėžtų tikslų, stiprinti jų motyvaciją, didinti atsakomybės jausmą ir skleisti moralines vertybes. Šiandienos mokinys – neretai sutrikęs ir gyvenimo iššokių kelyje besiblaškantis jaunas žmogus. Jam labai svarbus padaršinimas žmogaus, kuris galbūt sėdėjo tame pačiame suole, darė tas pačias klaidas, ne kartą susidūrė su tais pačiais sunkumais, o šiandien yra garbingas, daug pasiekęs, atsakingas Lietuvos pilietis.

Miroslavo mokyklą yra baigęs

ir vyr. kapelionas plk. J. Gražulis. Kultūros namuose jis pasidalijo savo gyvenimo patirtimi, padaršino moksleivius, paragino juos optimistiškiau žiūrėti į ateitį ir labiau pasitikėti savo jėgomis. Kariūnų choras atliko keletą dainų. Vėliau prie arbatos puodelio buvo šiltai bendraujama su šio projekto organizatoriais – mokytojais ir moksleiviais.

„Kariūno“ informacija

Šimkaičių pagrindinei mokyklai suteiktas Jono Žemaičio vardas

Rozvita VAREIKIENĖ,
LKA muziejaus vedėja

2007 m. lapkričio 24 d. grupelė Karo akademijos darbuotojų ir kariūnų dalyvavo Jurbarko r. Šimkaičių Jono Žemaičio pagrindinės mokyklos 140-ųjų metų minėjime ir visų kartų absolventų susitikime, kad pasveikintų mokyklos bendruomenę garbingo jubiliejaus ir Jono Žemaičio vardo suteikimo proga. Šio vardo buvo siekiama keletus metų, nes mokykla saugo generolo Jono Žemaičio atminimą, apie jo veiklą yra sukaupusi nemaža kraštotyrinės medžiagos, organizuoja renginius ir pati dalyvauja kitų renginiuose pasipriešinimo kovų dalyviui generolui Jonui Žemaičiui atminti.

2007 m. spalio 25 dieną rajono savivaldybės tarybos sprendimu šiai mokyklai buvo suteiktas garbingas Jono Žemaičio vardas, įpareigojantis įamžinti šio daug Lietuvai nusipelnusio žmogaus atminimą, ugdyti jaunosios kartos patriotizmą.

Šimkaičių mokyklos tikybos mokytojas Jonas Plėštis su Akademijos atstovais vyr. lt. Sigitu Lopeta (kairėje), kariūnais Artūru Girdžiūni ir Arvydu Lukoševičiumi

Šimkaičių Šv. vyskupo Martyno bažnyčia

Baltijos mainai

*Bazinių karininkų kursų Taktikos sekcijos vyresnysis instruktorius
kpt. Ramūnas MIKĖNAS*

2007 m. rugsėjo 2–14 dienomis Lietuvos karo akademijos Bazinių karininkų kursų Taktikos sekcijos karininkai kpt. T. Stankevičius, kpt. R. Mikėnas ir kpt. M. Vaznys dalyvavo taikos rėmimo operacijų kurso „Baltijos mainai“ (angl. *Baltic Exchange*).

Pagrindinė šių kursų dalis – pratybos vyko Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų mokojo bataliono poligone Kairiuose. Jas vedė Jungtinės Karalystės Teritorinės kariuomenės Karališkųjų arių šaulių ir Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) instruktoriai.

Iš viso kursuose dalyvavo apie 80 profesinės karo tarnybos karių iš įvairių Lietuvos kariuomenės padalinių.

Vadams ir instruktoriams skirtoje dalyje kursų dalyviai susipažino su Afganistane vykdomomis užduotimis, šiame regione kylančiomis grėsmėmis ir kultūrų skirtumais.

Kariai taip pat buvo supažindinti su antiteroristinių/maištininkų operacijų principais, mokėsi patruliuoti pėsčiomis ir naudodami transporto priemones, eskortavimo, kelių kontrolės postų įrengimo ir veiksmų vykdymo, teritorijos apieškos, atsakomųjų veiksmų prieš

teroristų išpuolius, incidentų vietos kontrolės, arešto, veiksmų su įkalčiais ir kitų procedūrų, kurias britai taiko tarptautinėse taikos rėmimo misijose įvairiose konflikto zonose.

Kursų pabaigoje kariai tris paras poligone vykdė taikos rėmimo užduotis intensyvaus konflikto sąlygomis – maksimaliai artimomis realiam konfliktui.

Čia dalyviai tobulino praktinius įgūdžius, kurių reikia šikuriant bazėje ir užtikrinant jos apsaugą, taip pat planavo, rengė ir skelbė įsakymus, atliko patruliavimo užduotis ir reagavo į incidentus, kuriuos imitavo britų ir KASP vadovaujamos instruktorių imitacinės grupės.

Nors kursai vyko tik dvi savaites, jų dalyviai įgijo gana daug teorinių ir praktinių žinių, kurias galės panaudoti tarptautinėse operacijose ir rengdami kariūnus.

Kursams pasibaigus surengtame renginyje kpt. T. Stankevičius už sumanų vadovavimą kariams kursų metu buvo apdovanotas Krašto apsaugos savanorių pajėgų moneta.

Kandidatą apdovanoti pasiūlė britų ir KASP instruktoriai, nuolat stebėję visus kursų dalyvius. Ypačingą dėmesį jie kreipė į mokymosi stropumą, tiek asmeniškai, tiek grupės sudėtyje užduočių vykdymo kokybę, gebėjimą vadovauti ir organizuoti priskirtų karių darbą.

Nuotraukos autorius

Pratybų akimirkos

Mūšis mieste – Zapalskiai

Bazinių karininkų kursų Taktikos sekcijos vyresnysis instruktorius kpt. Nerijus KALĖDA

Šiuolaikinių operacijų tendencijos rodo, kad pagrindiniai mūšiai ir operacijos dažniausiai vyksta vietovėse, kur sutelkta pramonė ir yra didžiausias gyventojų tankis, t. y. miestuose. Tai lemia įvairiausių priežastys ir tikslai, kurių siekia konfliktuojančios šalys.

Kadangi šiuolaikinių ginkluotųjų konfliktų klausimai kasdien tampa vis aktualesni, Zapalskiuose rengiamos pratybos, kurių metu tobulinami kariūnų individualūs kario įgūdžiai, kur jie mokomi vado darbo, taip pat yra labai svarbios.

Drėgną, bet vis dar rudeniškai šiltą spalio mėnesio ketvirtąją savaitę III kurso kariūnai dalyvavo praktinėse pratybose „Mūšis mieste“, kurios vyko Radviliškio rajone esančiame Zapalskių taktiniame mokymų lauke. Pratybų tikslas – išmokyti kariūnus atlikti puolimo ir gynybos užduotis (organizavimo ir planavimo), įsiveržimo į pastatą ir pastato valymo būdų bei judėti mūšio mieste sąlygomis. Šių pratybų metu Akademijos instruktoriai ir kariūnai sulaukė svarios pedagoginės pagalbos iš kariuomenės dalinių: į pratybas atvyko Karo inžinerijos mokyklos instruktoriai kpt. R. Margelis ir kpt. N. Grudziuskas, taip pat KASP Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės štabo j. psk. A. Grekavičius.

Pirmąsias dvi dienas kariūnai rotacijos principu perėjo visas mokomąsias vietas. Jose instruktoriai kariūnus mokė įvairių praktinių kovos veiksmų. Vienoje iš mokomųjų vietų buvo tobulinama įsiveržimo į pastatą technika. Ypač daug emocijų sukėlė įsiveržimas į pastatą su kartimi. Iš pažiūros paprastą, tačiau nemažai grupės narių savitarpio supratimo ir gebėjimo kontroliuoti savo kūną reikalaujančią užduotį kariūnai galėjo atlikti sklandžiai tik keletą kartų pakartoję.

Kitoje mokomojoje vietoje jie, patariant instruktoriams, atliko pastato valymą. Painus pastato išplanavimas iš pradžių privertė kariūnus sustoti, palaužyti galvas. Dėl to sulė-

Pasirengęs sutikti priešą

Šturmuojamas pastatas

tėjo šturmo tempas. Po treniruočių ir pritaikius instruktorių patarimus šis galvosūkis jiems pasidarė lengvai įkandamas. Kitose mokomosiose vietose kariūnai išmoko tinkamai inžineriškai parengti pastatą gynbai, susipažino su šiuolaikinėmis

apgaulingosiomis minomis.

Per pirmąsias dvi dienas buvo siekiama įgyti praktinių kovos mieste įgūdžių, tobulinti atskirus mūšio elementus, o dvi paskutinės buvo skirtos puolimo veiksmams atlikti: iš pradžių buvo surengta

Rengiama vielų užtvara

Sudaromas veiksmų planas

Neįveikiamų sienų nėra

viso miestelio puolimo treniruotė, o po to ir pats puolimas. Taip pavieniai elementai, kurių kariūnai mokėsi pirmosiomis dienomis, buvo sujungti į visumą. Viena ar kita operacijos etape juos teko panaudoti. Būrių ir skyrių vadai, paskirti kariūnai, per treniruotes pasitikrino savo planus, galėjo juos pakoreguoti atsižvelgdami į situaciją.

Ko gero, pati įdomiausia buvo paskutinė diena, kai pratybų situacija buvo labiausiai priartinta prie realios. Tamsa, nerimas laukiant atakos pradžios... Priekyje girdėti „artilėrijos sviedinių“ sprogimai – parengiamoji ugnis, kuria mūsų pajėgos trikdo miestelyje išvirtinusių priešą (jį imitavo KASP Vyčio apygardos 5-osios rinktinės Savanorių skyrius, vadovaujamas lt. D. Šeron). Dega priešo barikados, į viršų kyla juodi, tiršti dūmai, kurie turėtų sunkinti kariūnų puolimą. Pirmasis šturmą pradeda kairėje pusėje išsidėstęs būrys, vadovaujamas kar. J. Derkinčio. Sėkmingai užimamas pirmasis pastatas, būrys pradeda teikti paramą dešinėje esančiam būriui, kuriam vadovauja kar. T. Stankūnas. Jo kariai sėkmingai įsiveržia į pastatą, jį išvalo ir pradeda teikti paramą pirmajam būriui, kuris susidūrė su staiga atsiradusia kulkosvaidžio pozicija. Tai kariūnams nebuvo sunku: dūmų priedanga, apgaulingas manevras, slaptas priartėjimas, ataka granata – ir kelias link pastato laisvas. Kitoje pusėje būrys užtrunka. Atrodo, bus sunku – trijų aukštų pastatas gerai įtvirtintas ir pilnas agresyviai besiginančių priešų. Pasirodo, kad užimti objektą – tik laiko klausimas, kadangi kariūnai yra gerai perpratę ir ištobulinę puolimo mieste veiksmus. Tačiau tai – ne viskas. Laukia dar vienas pastatas, kuris savo įtvirtinimu niekuo nenusileidžia pirmajam. Dūmai, apgaulingas manevras, priešas suklaidintas ir dezorganizuotas. To ir reikėjo, kad galutinis tikslas būtų pasiektas – miestelis užimtas!

Akivaizdu, kad mūsų mieste – ne toks jau paprastas dalykas. Tokia operacija, be fizinių galių, reikalauja ir daug organizacinių gebėjimų, išmanymo, pradedant ugnies sistemos suderinimu ir baigiant padalinių tarpusavio veiksmų koordinavimu. Pratybos parodė, kad atėjus laikui kariūnai sugebės savarankiškai rengti savo karius ir jiems vadovauti vykstant mūsų miesto sąlygomis.

Nuotraukos kariūnų

Tiberiados bendruomenėje

Kar. Vladas LELEŠIUS

Dažniausiai į Dievą kreipiamės tada, kai mums reikia jo pagalbos. Tačiau kai viskas klostosi gerai, retas kuris iš mūsų nori pasidalyti savo džiaugsmu su Visagaliu. Ištikti nelaimės ar turėdami rimtesnių problemų ne visada pasitikime savo ir artimųjų jėgomis, todėl prašome, kad Dievas padėtų išspręsti mūsų gyvenimiškai svarbius klausimus.

Išvyka į vienuolyną, įsikūrusią Baltriškėse (Zarasų r.), suteikė progą suartėti su Jėzumi, atsiriboti nuo kasdienių rūpesčių ir tyloje nuoširdžiai pasimelsti.

Viskas prasidėjo vėlyvą spalio 26-osios, penktadienio, vakarą. Mūsų grupelė, kurią sudarė antrakursiai kar. Andrius Uleckas, kar. Vytenis Bučius, kar. Vladas Lelešius ir ketvirtakursės kar. Juliana Romoslavskaja, kar. Julija Krauklis, vadovaujama Karo akademijos kapeliono kpt. Remigijaus Butke-

vičiaus, buvo visiškai pasiruošusi vykti į nuostabųjį Zarasų kraštą.

135 km atstumą įveikėme linksmai ir gana greitai. Nediduką Tiberiados vienuolyną radome nesunkiai. Įdomus faktas – šio katalikų vienuolyno įkūrėjai yra iš Belgijos kilę broliai. Vienas iš jų, brolis Bartas, mus priėmė labai svetingai ir geranoriškai. Iškart pajutome jaukumą. Beje, be mūsų, vienuolyne lankėsi dar dvi šeimos, kurios, sužinojusios, iš kur atvykome, labai susidomėjo ir panoro su mumis susipažinti. Tad prie karštos arbatos puodelio išitraukėme įdomią diskusiją, po kurios mūsų kaimynai pakeitė savo nuomonę apie Lietuvos kariuomenę.

Po to svarbiausia vakaro dalis – maldos metas. Drauge susirinkome nedidelėje koplyčioje, pasimeldėme, broliai belgai parodė savo sugebėjimus groti gitara, o mes jiems

pritarėme Dievo daina. Po vakarinės maldos Tiberiados bendruomenėje – tylos laikas. Tuo metu turi būti įjungtas mobiliųjų telefonų begarsis režimas arba jie iš viso išjungiami, kalbėti leidžiama tokiu tonu, kad aplinkiniai negirdėtų.

Greitai nusiprausę sugulėme ant minkštų čiuožinių ir kupini teigiamų emocijų bei šiek tiek nerimaudami dėl rytdienos užmigome.

Laimė, esame pratę anksti keltis, todėl ir kitą rytą tai nebuvo sunku padaryti. Noriu atskleisti jums vieną mažytę paslaptį: rytinė malda yra kur kas geriau nei auštant tvarkyti teritoriją, ir mes turėjome progą tuo įsitikinti. Man pasirodė, kad čia žmonės ir meldžiasi kitaip – malda liejasi iš sielos visiškai laisvai, nevaržoma.

O kaip gera sielai po maldos! Ji tarsi apsilavo... Tada visiškai kitaip jauties. Po maldos, regis, ir gerokai skaniau pusrūčiauti, ką mes nedelsdami ir padarėme. Košė, sumuštiniai, kiti patiekalai – visa tai buvo mūsų pačių patiekti kulinarijos „šedevrai“. Dalis svečių skubėjo sukalbėti rytinės maldos, o kiti, kaip jau supratote, ruošė pusrūčius. Juos, kaip ir dera tikrai krikščioniškai šeimai, pradėjome bendra malda. Mūsų žodžio kišenėje neieškantis kapelionas palaikė linksmą nuotaiką, dėl to visiems buvo malonu bendrauti.

Netrukus buvo paskirti žmonės, atsakingi už pietus, na, o likusių kariūnų laukė ūkio darbai. Tačiau prieš juos pradėdant brolis Bartas perskaitė paskaitą apie maldos reikšmę mūsų gyvenime ir kiekvieno paprašė atlikti eksperimentą – pusvalandį pabūti visiškai vienam ir pasimelsti, pabendrauti su Dievu. Po to vėl visi susirinkome, kad pasidalytumėme savo mintimis, aptartumėme šią dvasinę patirtį.

Paskui mūsų grupė sulipo į nuostabią transporto priemonę – traktorių – ir išvyko į darbo vietą. Turėjome papildyti vienuolių mal-

Kariūnai Vladas Lelešius, Julija Krauklis, Vytenis Bučius, Juliana Romoslavskaja, Andrius Uleckas, brolis Juozapas ir kapelionas kpt. Remigijus Butkevičius

kų atsargas žiemai. Ir kaip puiku, kad po ranka buvo ne surūdiję kirviai, o motoriniai pjūklai. Skiedros lakstė kaip pašėlusios. Atrodė, jei nesustabdysi šios grandininės mašinos, ji supjaustys visą mišką. Net

kariūnės išbandė savo jėgas pjaučiamos medžius ir, reikia pasakyti, joms sekėsi visai neblogai.

Pavargę ir alkani grįžome į vienuolyną. Ir buvome nustebinti gardžiais pietumis. Pasimeldėme ir vėl

kibome į darbą. Vakare – malda, lydima gitaros garsų, vėl padėjo atrasti kažką svarbaus, kas sušildo sielą...

Taip baigėsi kupina nuotykių diena, kurios niekam nebuvo gaila, nes ją praleidome prasmingai.

Ir vėl... Ir vėl keliamės rytinei maldai. Kai vienuolyne praleidi tik pora dienų, toks gyvenimo būdas atrodo įdomus ir malonus, tačiau jei taip gyventi tektų mėnesį ar metus, tikrai būtų nelengva. Tada ir supranti, kad žmonės čia atvyksta dėl pašaukimo.

Ar jūs kada nors ragavote kariūnų, vadovaujamų „virėjo profesionalo“ kar. Andriaus Ulecko, virtos košės? Aišku, ne. Andrius šiaip sau neišduoda savo slaptos košės recepto, tačiau mūsų kolektyvas galėjo jos paskanauti. Ir visi iki vieno buvo sužavėti, todėl, savaime suprantama, net nekilo klausimų, kas ruoš pietus.

Sekmadienį, kol virtuvėje darbavosi „kulinarijos meistrai“, kiti susiruošė į šv. Mišias, kurios paprastai vyksta netoli vienuolyno esančioje bažnyčioje. Ji buvo sausakimša. Ir ne veltui. Pamokančios mišios buvo skirtos tiek mažiems, tiek dideliems.

Grįžę iš nešildamos bažnyčios, jau gausiau susirinkome prie svetingo stalo. Nepakartojamo skonio trimis karštaisiais patiekalais kariūnai sužavėjo visus valgytojus. Pagyrimai ir susižavėjimo šūksniai skambėjo prie mūsų stalo.

Deja, atėjo laikas atsisveikinti. Tačiau sakome „deja“ tik tada, kai kartu praleistas laikas ar pažintis mums duoda kažką naudinga. O ši išvyka tikrai davė labai daug. Mes tapome atviresni ir, tikiuosi, geresni, pamatėme vienuolių gyvenimą iš arti ir šiek tiek suartėjome. Be to, atminimui gavome po belgų vienuolių rankomis padarytą kryželį.

Manau, visi drauge norėtume dar kartą sugrįžti į tą puikų, Dievo malonės pilną Tiberiados bendruomenės vienuolyną. Todėl tariame nuoširdų „ačiū“ Akademijos vadovybei ir mūsų nepakartojamam kapelionui Remigijui, be kurio ši išvyka nebūtų suteikusi tiek daug teigiamų emocijų.

Kariūnai su broliu Bartu

Kar. Vladui Lelešiui patiko talkininkauti

Nuotraukos kariūnų

Terakotos kariai Suvalkuose

Dr. Vytautas TININIS

Gruodžio 8 d. Suvalkuose teko aplankyti terakotinės kinų kariuomenės parodą (it. *terra cotta* – degta žemė). Įspūdis – nepakartojamas. Tai aštuntasis pasaulio stebuklas, atrastas 1974 m., vienai valstiečių šeimai panorus išsikasti šulinį. Tada buvo aptikta žmogaus dydžio molinė kario figūra. Per dvidešimt metų archeologai atrado apie 8 tūkst. terakotinių karių, 60 natūralaus dydžio žirgų su vežimais, tikrų III a. prieš Kristų naudotų ginklų. 1987 metais šis radinys buvo įtrauktas į reikšmingiausių pasaulyje UNESCO saugomų paminklų sąrašą.

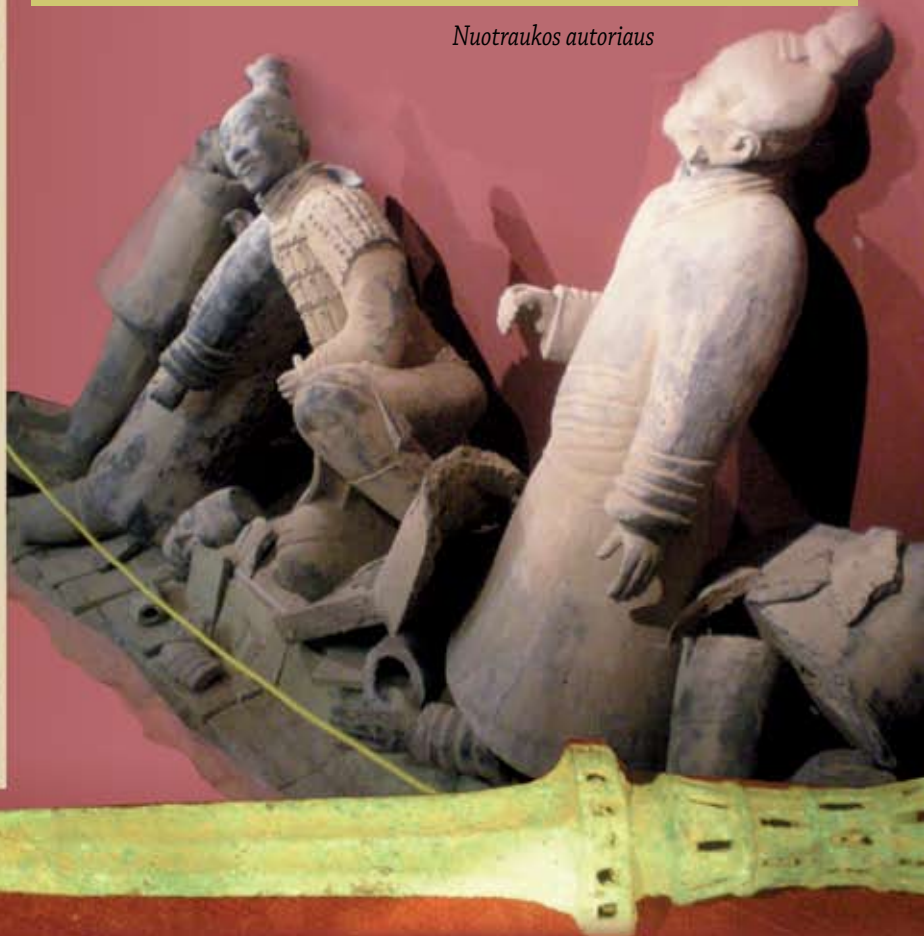
Į Suvalkus šiais metais atvežta 60 terakotinės armijos kareivių skulptūrų, iš kurių tik trys originalios, laikomos stiklinėse dėžėse. Prieš parodą buvo parodytas pusvalandžio filmas apie šią kariuomenę, karių statulų kopijų gaminimo technologiją, archeologinius tyrimus.

Istorikų nuomone, terakotinę armiją kinų imperatorius Čin Ši

Huangdi (valdė 221–207 m. pr. Kr.) užsakė pagaminti savo mauzoliejiui, kad kariai jį saugotų po mirties. Nuo šio imperatoriaus vardo kilo Kinijos pavadinimas. Anksčiau kinų imperatoriai buvo laidojami su gyvais arba nužudytais savo pavaldiniais, tačiau šis valdovas pasielgė kitaip, nors statant šį kapą buvo paaukota 700 tūkst. darbininkų gyvybių. Kad būtų išsaugota paslaptis, jie kartu su nevaisingomis sugulovėmis buvo palaidoti kartu su imperatoriumi.

Terakotinė armija buvo gaminama keliasdešimt metų, kadangi visi karių veidai turėjo būti skirtingi. Statulos buvo lipdomos iš molio, aukštoje temperatūroje išdegamos ir vėliau nudažomos. Visos jos skirtingos, stulbina kiekvieno kario aprangos detalės, ginklai ir kt. Iš jų galima spėti apie kario laipsnį. Šios skulptūros stovi ant pilnavidurių kojų, tačiau rankos, galvos ir liemenys tuščiaviduriai, sveria apie 200 kilogramų.

Nuotraukos autoriaus

ŠEŠUOLĒLIUOSE

Lietuvos kariuomenės vadas Jonušas Radvila (1612–1655)

Doc. dr. Romas BATŪRA

Etmonas Jonušas Radvila užima Kijevą.
1651 m. S. Dadleris. Medalis. Av.

*Straipsnio tęsinys. Pradžia 2007 m.
3-iajame „Kariūno“ numeryje*

Antrasis Lojevo mūšis 1651 07 06

Tuo metu Jonušas Radvila žygiavo į pagalbą Karūnai. Jis vėl prie Lojevo sumušė kazokų kariuomenę, vadovaujamą M. Nebabos. Bandydami užvaldyti perėją per Dnieprą ties Lojevu, 3 000 LDK raitelių perėjo Sožę ties Gomeliu ir atžygiavę puolė kazokus, saugojusius Lojevo perėją, o tuo metu J. Radvila smogė iš priekio. Priešo įtvirtinimai buvo paimti, perėja per Dnieprą išlaisvinta. Apie mūšį sužinojęs kazokų vadas Nebaba, atžygiavęs iš Černigovo jau mūšiui pasibaigus, netikėtai puolė lietuvius, bet šie spėjo pasirengti kovai, o J. Radvilos smūgis iš sparno nulėmė ir antrosios mūšio dalies sėkmingą baigtį. Žuvo vyriausiasis kazokų vadas Nebaba ir daug kitų vadų.

J. Radvila su kariuomene patraukė link Černigovo, jo nepuolęs sustojo Liubeče, o iš čia nužygiavo į Kijevą. Užnugariui apsaugoti buvo padidintos Rečicos ir Lojevo igulos, ties Liubeču palikta gurguolė ir jos saugoti karių dalinys, ties Višgorodu susijungta su Gosievskio daliniu, kuris prie Černobilio įveikė du kazokų dalinius, ir priartėta prie Kijevo, kurio igula rengėsi gynybai.

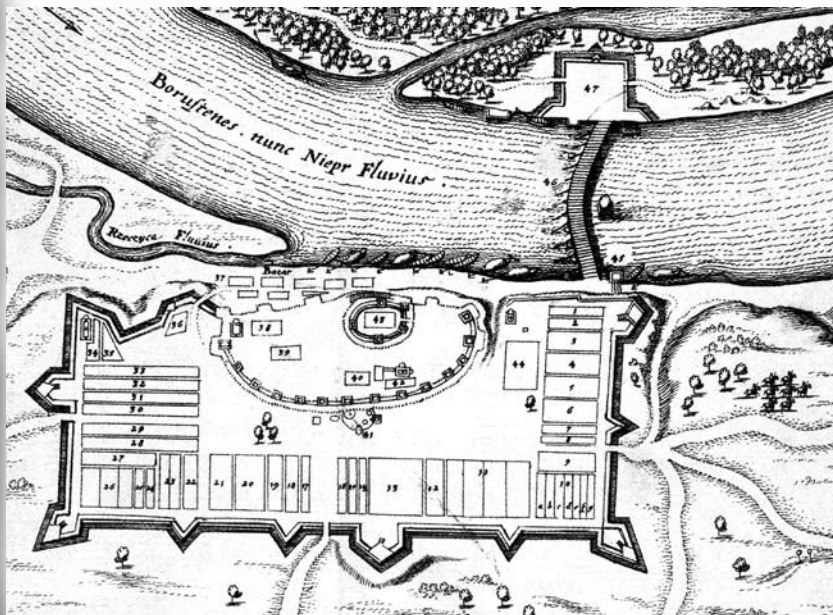
J. Radvilos sarkofago detalė (Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčia)

Mūšis prie Bila Cerkvos 1651 09 23

Surengus abiejų kariuomenių bendrą žygi (vadovaujant kiekvienos jų vadams), nutrukus deryboms su kazokais, 1651 m. rugsėjo 23 d. LDK ir Karūnos kariuomenės išsirikavo rengdamosios mūšiui su kazokais ir totoriais prie Bila Cerkvos (Belaja Cerkovės), 80 km į pietvakarius nuo Kijevo. Kaip pažymi amžininkas A. Vijukas-Kojelavičius, „kunigaikštis Radvila dešiniajame sparne, kuriame buvo lietuvių pajėgos, pradėjęs mūšį, išstūmė per dideles pjautynes kovojančius prieš dalinius iš mūšio lauko, privertė bėgti ir pasiekė kone pačias stovyklos užtvartas. Jei kitiems kitame sparne (ten buvo Lenkijos pajėgos: deš. sparne – lauko etmono A. Kalinovskio, centre – etmono M. Potockio kariuomenė) būtų pakakę drąsos pulti priešus, kaip su saviškiais pirmas patraukė kunigaikštis Radvila, kazokai tą dieną būtų sutriuškinti.“ Visiškos pergalės nebuvo pasiekta, o 1651 m. rugsėjo 29 d. buvo sudaryta Bila Cerkvos sutartis. J. Radvila išvyko į Lietuvą, į Slucką, toliau rūpinosi kariuomenės finansais ir išdėstymu, tuo tarpu Respublikos Seimas išsiskirstė nieko nenutarus.

1652 m. gegužę vyko masinis ukrainiečių valstiečių ir kazokų pasipriešinimas Lenkijos valdžiai. 22–23 dienomis B. Chmelnickio kariuomenė sumušė jos pajėgas prie Batogo. Po šio Lenkijos kariuomenės pralaimėjimo Maskvos caras nutarė pradėti karą su Respublika.

J. Radvila kvietė rengtis visuotinei gynybai. Jis LDK kariuomenei įsakė liepos viduryje rinktis Bobruiske. Nors valstybės įzdas buvo tuščias, J. Radvila savo ir skolintomis lėšomis subūrė 2 300 samdytų karių. Kitas pajėgas turėjo sudaryti pagal visuotinį šaukimą surinkti lietuviai. J. Radvila 1652 m. birželio 20 d. Kėdainiuose rašytame rašte prisijungti kvietė ir savo, Naujamiesčio, bei Kėdainių dvarų žemininkus: „<...>ūmiam ir beveik žūtūbūtiniam valstybės reikalui būtina

LDK kariuomenės stovykla prie Rečicos 1649 m. Braižė artilerijos lauko kartografas kpt. Kristupas Eigirdas

Kijevo užėmimas 1651 08 04

1651 m. rugpjūčio 3 d. J. Radvila prie Kijevo pasiuntė žvalgus, vėliau įsakė pradėti puolimą. Pats ketino atakuoti iš Šv. Sofijos vienuolyno pusės, kiti daliniai turėjo žygiuoti Dniepro pakrante, o pėstininkai atplaukti laivais. Buvo išstatyta artilerija, kurios šūvis švinstant turėjo būti ženklas pradėti puolimą. Tačiau viso to išgašdinti kazokai naktį paliko miestą, kurio gyventojai nutarė pasiduoti ir rugpjūčio 4 d. ryte atsiuntė pas kunigaikštį J. Radvilą savo atstovus.

Etmonas iškilmingai įžengė į Kijevą pro Aukso vartus. Senosios Rusijos sostinės užėmimą, Kijevo sugrąžinimą Respublikai įamžino J. Radvilos nurodymu nukaltas medalis (aut. S. Dadleris). Prie Liubečo įrengtoje stovykloje palikta LDK kariuomenės apsauga sėkmingai atlaikė „daugiau nei 40 000“ kazokų apgulą.

Lietuviai ir Kijeve atsilaukė prieš B. Chmelnickio bandymus atsiimti miestą, „ne kartą triuškindami jėga ir klasta užimti miestą mėginusius priešus“. Chmelnickis prie Kijevo siuntė kazokų ir totorių pajėgas išžvalgyti apylinkių ir laukti pasi-

primo, bet LDK daliniai sumušė kazokus, o totoriai pabėgo.

Kai rugsėjo pradžioje J. Radvila su dalimi kariuomenės išžygiavo į pietus susijungti su Karūnos pajėgomis, stovyklos prie Kijevo ir baržų Dniepre saugoti paliko pėstininkus. Tuomet pulti Kijevą Chmelnickis pasiuntė savo pajėgas sausuma ir vandeniui. Sausumos pajėgos buvo sunaikintos, Desnos upe valtimis plaukę kazokai rugsėjo 6 d. pasiekė Kijevą ir ėmė šaudyti į lietuvių baržas. Susišaudymas truko dvi dienas. Kazokai įsikūrė Dniepro dvielse, rengė antpuolius, pagrobė tris lietuvių baržas. Lietuviai šaudė iš pabūklų nuo Šv. Mikalojaus vienuolyno pusės ir paskandino 9 valtis. Rugsėjo 10 d. kazokai pasidavė.

Su Karūnos kariuomenės vadovybe vyko derybos dėl abiejų kariuomenių tolesnių veiksmų. 1651 m. rugsėjo 2 d. išvykęs su dalimi kariuomenės iš Kijevo J. Radvila atvyko į Karūnos kariuomenės stovyklą ties Vasilkovu (apie 30 km į pietvakarius nuo Kijevo).

Lenkijos kariuomenės padėtis buvo sunki. Ji kasdien silpnėjo sekina bado ir varginančių totorių antpuolių ir būtų žuvusi, jei lietuvių kariuomenė nebūtų atvykusi į pagalbą.

sukaupiti visas jėgas mūsų sužlugdymo siekiančiam priešui atremti, todėl išpėjame ir griežtai įsakome, kad visi su savo karo apranga ir kuo geriausiai pasirengę sėstumėte į balną ir susirinkę, vadovaujami to, kurį patys sau išsirinksite, žygiuotumėte dieną ir naktį skubėdami tiesiog prie Bobruisko, kad ten būtinai stovėtumėte po keturių savaitių nuo šio universalso datos. Neįvykdę to, neteksite visų dvarų ir galvos, būsite griežtai nubausti be jokio pasigailėjimo.“ 1653 m. sušaukti seimeliai ir kovo mėnesio Seimas Lietuvos Brastoje liudijo magnatų ir turtingųjų bajorų nutolinimą nuo kario pareigos. Vienas iš ištikimiausių jai ir toliau liko J. Radvila.

Tuo tarpu Maskvos caras Aleksejus Michailovičius rengėsi karui, ypač nuo 1653 m. kovo mėn. Jis Olandijoje, Švedijoje, Danijoje ir kitose šalyse verbavo karininkus ir kareivius, atsigabeno karabinių ir pistoletų spynų bei jų meistrų, nupirko 40 000 muškietų ir 30 000 pūdų parako. Tai tęsėsi ir vėliau, karo metu. 1654 m. pradžioje paskelbė karinę parengtį visoje Rusijoje.

1653 m. rudenį–1654 m. J. Radvila siekė nekonfrontuoti, suartėti su ukrainiečių kazokais, ypač kai 1654 m. sausio 8 d. Perejaslavlio radoje buvo pabrėžta jų ryšių su Masuva svarba, ryškėjo pastarosios priešiskumas LDK. LDK pajėgos buvo sutelktos pietryčiuose, kai Maskvos kariuomenė įsiveržė į Kijevą.

Naujo karo pavojus nesubūrė Abiejų Tautų Respublikos valdančiųjų sluoksnių. 1654 m. vasario 3 d. Varšuvos Seime vyravo barniai dėl vidaus nesutarimų ir toliau nesimatė veiksmų vienybės. Ir prieš tai jau nebepavykdavo į karines stovyklas suburti visų bajorų, nes jie bijojo etmono valdžios ir karo prievolė norėjo atlikti tik savo pavietuose, gindami pirmiausia savo sodybas. O valdovas Jonas Kazimieras toliau jautė pavydą ir neapykantą Jonušui Radvilai, kurio nuopelnai kovoje su kazokais Respublikoje buvo plačiau žinomi ir pripažįstami. Seimeliai nuolat ipareigodavo savo pasiuntinius jam dėkoti, aukštai buvo vertinamas jo kaip kario talentas. Abiejų Tautų Respublikos Varšuvos Seimas,

nepaisydamas pavojingos padėties, išsiskirstė nepriėmęs nutarimo, o pavojus visų pirma grėsė Lietuvai.

Maskvos ir kazokų invazija. Stabdomieji mūšiai

1654 m. birželio pradžioje Varšuvoje vėl susirinkęs Seimas pagaliau nurodė Lietuvai surinkti 18 000 karių, bet šioje situacijoje tai daryti buvo vėlu, be to, per mažą. Maskvos caro ir ukrainiečių kazokų kariuomenės masiškai veržėsi į Lietuvą.

Iškilingai, laiminama patriarcho, su stačiatikių vėliava pagrindinė kariuomenė ir pats caras Aleksejus iš Maskvos išžygiavo gegužės 28 d. Apskaičiuota, kad į Lietuvą patraukė apie 258 000 kariuomenė. Liepos mėn. caro pajėgos (40 000 karių) paėmė Dorogobužą, apgulė Smolenską, Šeremetjevo (apie 15 000 karių) užėmė Polocką ir Dysną, Trubeckojaus (apie 15 000 karių) – Mstislavlį. Apie 20 000 kazokų, vadovaujamų Zolotorenkos, dar birželį apgulė Gomelį, toliau per Čerčerską priėjo Senąjį Bychovą. Tuo metu švedai stebėjo padėtį, ypač kreipdami dėmesį į Kuršžemę.

Etmonas J. Radvila birželio pabaigoje subūrė LDK vėliavas stovykloje prie Oršos, formaliai turėdamas 11 261 karį, nors faktiškai jų buvo 4000, o su visuotinio šaukimo kariais – apie 6000–8000. Pavietiai buvo neapsisprendę, todėl šauktiniai susirinkdavo ir vėl išsiskirstydavo. Nors priešas turėjo didžiulę jėgų persvarą, J. Radvila veikė, bandė gelbėti Mstislavlį. Jo žvalgybos daliniai netikėtai puldami triuškinio priešakinius Maskvos dalinius už Smolensko. Tačiau priešui artėjant prie Oršos stovyklą turėjo atitraukti į pietus prie Šklovo, kur 1654 m. rugpjūčio 12 d. įvyko sunkus mūšis su kunigaikščio Čerkaskio vadovaujama rusų kariuomene (apie 20000, nurodoma ir apie 70000 karių), artėjo kita maskvėnų kariuomenė (apie 15000).

Mūšis Padniepreje prie Šklovo 1654 08 12

Iš žvalgų sužinojus, jog rusų kariuomenė jau yra netoliese, buvo pasiūsta keletas vėliavų, kad patikslintų padėtį, o pagrindinės J. Radvilos pajėgos išsirikiavo ties perėja tarp Dniepro ir tvenkinio. Pasiūsto dalinio priekiniai raiteliai priartėjo prie pat maskvėnų pozicijų. Čerkaskis pasiuntė pulką jų sunaikinti, tačiau LDK kariai sėkmingai kovojo, ir priešas buvo priverstas išvesti savo pagrindines pajėgas į lauką, nesitikėdamas J. Radvilos kariuomenės. J. Radvila atsitraukė, išdėstęs dragūnus daubose, abiejose mūšio lauko pusėse, parinkęs siaurą perėją ir neleisdamas veikti visai maskvėnų kariuomenei. Kovota su priekiniais raiteliais. Užvirė įnirtingas mūšis, atvykdavo vis naujos maskvėnų pajėgos, todėl nuvargintos lietuvių vėliavos kaskart turėjo kovoti su nauju priešu. Nebuvo nė vienos vėliavos, kuri 4–5 kartus nebūtų susirėmusi su maskvėnais. Etmono husarų ir kazokų vėliavos atkakliausiai kovojo ir labiausiai nukentėjo. Pats etmonas savęs netausojo, įsakymus skelbdavo sparnuose ir pačiame priekyje vesdamas į mūšį, išiskverbdamas tarp priešų. Buvo nukauti keli jo žirgai. Maskvėnus iš abiejų daubos pusių sėkmingai apšaudė dragūnai. Taip kovodami, kai buvo tai laimima, tai pralaimima (puolant ir atsitraukiant), kariai pervargo, žirgai išseko. Kai vakarop atvyko nauji priešų pulkai, o vėliavos ėmė silpti, etmonas, nesulaukdamas pagalbos, subūrė karius žūtbutiniam puolimui. Maskvėnai buvo atremti ir nustumti daugiau kaip mylią iki stovyklos. Žuvo 6–7000 maskvėnų – tikslesniais duomenimis, apie 3000 (taip pat ir trys jų žymūs vadai), 700 LDK karių.

Mūšyje atsikleidė sumani Lietuvos kariuomenės, t.y. J. Radvilos, taktika. Nelaukiant priešų puolimo, nedidelių pajėgų maskvėnai buvo išvilioti iš miško ir įtraukti į mūšį, į J. Radvilos parengtą vietą siauroje perėjoje tarp dviejų daubų. Patekęs į kryžminę ugnį, priešas buvo priblokštas. Maskvėnų raite-

liai sutriko, susidūrę jų pulkas su pulku, šaudė į savus! Tai buvo paranku LDK kariams. Po mūšio praėjus dviem dienoms valdovui rašytame laiške J. Radvila pabrėžė, kad visi jo kariai kovojo „kaip didieji vyrai“. Nors tai ir buvo ryški pergalė, nedidelei lietuvių kariuomenei tiek žuvusiųjų buvo didelis praradimas. J. Radvila valdovui pabrėžė, kad turimą kariuomenę fronte labai vargina ginkluotos paramos ir pinigų užmokesčiui už tarnybą stoka. Naujoms maskvėnų pajėgoms į šiaurę nuo Šklovo keliantis per Dnieprą, siekdamas išvengti apsupties, J. Radvila traukėsi į vakarus ir atsidūrė už Drutės upės. Etmonui čia paūmėjo liga, jis nebegalėjo nei atsistoti, nei ant žirgo sėsti.

Mūšis prie Šepelevičių 1654 08 24

Rugpjūčio 24 d. sužinota, kad priešas, suradęs brastą prie Cecežino, užkirto kelią. J. Radvilos kariuomenė pasuko link Šepelevičių (tarp Mogiliovo ir Borisovo), prie Jasvonkos (Oslinkos, Osliko upės). Čia buvo atremti priešakiniai maskvėnų daliniai, tačiau jie vis tiek užėmė miestelį, išblaškė etmono kariuomenę. Kaip liudija amžininkai, kunigaikštis J. Radvila kovojo didvyriškai. Jis buvo be šarvų, apsvilkęs iš kitų išskiriantį baltą žiponą, kovėsi raitas ant įvairių žirgų, lyg būtų norėjęs savo krauju apšlakstyti gimtąją žemę, kurios negalėjo apginti. Vadą nuo mirties gelbėjo jo kariai (H. Visneris).

6–7000 LDK karių kovėsi su 83000 maskvėnų. LDK pajėgos buvo priverstos trauktis per laukus ir miškus, ne kartą stodamos į mūšį su persekiotojais, bet negalėdamos jų sulaikyti. Daugiausia nukentėjo atsitraukiančiųjų dešinysis sparnas, kur buvo pagrindinė jų dalis ir etmonas. Daug žuvo, ypač prie tolimesnės perkėlos ties Cercais, kur dalis artilerijos ir pėstininkų įklimpo pelkyne ir negalėjo persikelti. Kariuomenė patyrė daug nuostolių, buvo išblaškyta, tačiau raiteliai beveik visi pasitraukė. Toliau nuo Berezinos ir Bobro

santakos klaidžiodamos po pelkes ir miškus, padedant valstiečiui, J. Radvilos pajėgos pasiekė Borisovą. J. Radvila ėmė telkti kariuomenę Minske, organizuoti gynybą prie Berezinos ir Dauguvos ties Daugpiliu bei Biržuose.

Radvilos spalio pabaigoje parengė LDK gynybos diplomatinėje srityje programą, tačiau, užuot svarstęs problemą, J. Radvilai nepalankus kosmopolitinis valdovo dvaras siekė jį sukompromituoti, o ne spręsti kariuomenei aktualius finansinius klausimus. Karaliui reikalaujant, nepalankiomis sąlygomis J. Radvila 1654 m. pab.–1655 m. pr. surengė kazokų ir Maskvos valdomų Naujojo Bychovo ir Mogiliovo puolimą, bet nieko nelaimėjo, tik buvo išsekintos jėgos. J. Radvila siekė užmegzti ryšius su Švedija ir kazokais, bet sutrukdė valdovo delsimas, diplomatinės klaidos.

1655 m. antplūdis

1655 m. birželį ir liepą Maskvos sutelktos pajėgos su kazokais priartėjo prie Minsko, o Švedijos – prie Daugpilio. Šis buvo užimtas liepos 11 d. Nedidelės apimties stabdomieji mūšiai vyko prie Borisovo, Minsko, Ašmenos. Maskva puolė Ašmeną. Atkakliai su priešais kovota, neleista jiems persikelti per Ašmenos (Ašmenėlės) upę, daug maskvėnų nukauta, todėl jų pajėgos buvo priverstos atgal atsitraukti iki savo pagrindinės stovyklos (kur buvo ir caras). Gintasi turint ne daugiau kaip 4 000 karių. Maskvėnai po savaitės, sutelkę daugiau pulkų ir artilerijos, vėl puolė. LDK pajėgoms teko atsitraukti prie Nemėžio, kur buvo įkurta stovykla. Rugpjūčio 3 d. LDK etmonai jau Nemėžyje prie Vilniaus gavo žinią apie Didžiosios Lenkijos kapituliaciją. Tik tuomet monarchas leido J. Radvilai sudaryti paliaubas su Švedija. Lietuvos atstovai su J. Radvila priešakyje kreipėsi į Švediją dėl paramos ir protekcijos.

Didžiulės Maskvos pajėgos artėjo prie Vilniaus. Priekyje žygiavo Zolotorenka su 40 000 kazokų, toliau – Trubeckojus su 60 000 mas-

kvėnų ir totorių, o pats caras – su 80 000 karių. Siekdamas šiai galybei duoti deramą atkirtį, J. Radvila siuntė universalus, šaukdamas visus pavietus tėvynės ginti, nes turimomis pajėgomis neįmanoma buvo to padaryti. Nuo liepos 31 d. Vilniaus vaivadijos bajorai kariai buvo skubiai surašomi prie Vilniaus, „už Trakų vartų einant į Lukiškes“. Vilniaus pavieto vėliavos rugpjūčio 2 d. traukė į Nemėžį, prisijungė prie samdytos kariuomenės. Tačiau kiti pavietai dėsė organizuotis, vėlavo.

Kariuomenės dvasią labai pakirto karaliaus Jono Kazimiero įsakymas iš Varšuvos Vilniaus prieigoje buvusį karališkąjį pulką skubiai perkelti į Marienburgą. Akivaizdu, kad karalius buvo abejingas LDK ir Vilniaus gynybai. O rugpjūčio 6 d. stovykloje prie Nemėžio buvo gautas pranešimas, kad Didžioji Lenkija, Poznanės regionas, dar liepos 25 d. pasidavė švedams.

Mūšis prie Vilniaus 1655 08 08

Neturint jėgų Vilniui ginti, nūtarė trauktis, pereiti Nerį mūriniu tiltu ir čia gintis – toks buvo J. Radvilos planas. Gosievskis ir jo šalininkai bandė sutelkti savo pajėgas prieš tiltą, bet tai nepasiteisino: jos patyrė daug nuostolių dėl Maskvos ir kazokų pajėgų veiksmų. Pagaliau ir pats Gosievskis, esant didžiulei besitraukiančių žmonių ir vežimų spūsčiai, perėjo tiltą.

Taip rugpjūčio 8 d., kai Maskva žudė anapus Neries likusius, link Panerių besitraukiančius karius, abu etmonai organizavo gynybą, atsišaudymą prie tilto. Iš abiejų pusių pasipylė muškietų ir patrankų ugnis. Penkios Maskvos vėliavos jau buvo ant tilto, bet didžiojo etmono J. Radvilos pėstininkai ir dragūnai atstūmė priešą. Tiltu linijos gynyba vyko iki nakties. Tuo metu jį perėjusi silpnesnė kariuomenė ir gyventojai per miškus traukėsi link Musninkų. Naktį sargyboje likę etmonai taip pat traukėsi. J. Radvila išsaugojo dalį kariuomenės, kad galėtų padedamas švedų iš naujo pradėti kovą. Degė maskvėnų plėšiamas Vilnius.

J. Radvilos daliniai (apie 3000) pasitraukė link Veprių, kur dalis algos negaunančios kariuomenės apleido stovyklą. Likę daliniai ir atvykę nauji šauktiniai susibūrė Josvainiuose (netoli Kėdainių).

1655 m. rugpjūčio 17 d. Josvainių akte pažymėta, kad lietuviai, nesulaukę Lenkijos karaliaus pagalbos, turėjo ieškoti paramos ten, kur galėjo ją rasti (dar liepos 25 d. Didžiosios Lenkijos bajorai priėmė Karolio Gustavo globą). J. Radvila siekė atgauti labai reikšmingą Lietuvai Vilnių ir kartu įtraukti Švediją į karą su Maskva. Toliau vyko derybos su Maskva ir Švedija. J. Radvila išlaikė šauktinių kariuomenę – valstybingumo tęstinumą.

Kėdainių sutartis

Sudėtingose derybose Kėdainiuose 1655 m. spalio 20 d. buvo pasirašyta LDK ir Švedijos sutartis, kai bajorija, ribodama J. Radvilos veiksmus, nebesipriešino švediškam jos

J. Radvilos įkapių rūbas, rudo smulkiaraščio aksomo žiponas, saugomas Kėdainių muziejuje (V. Bečelio nuotrauka)

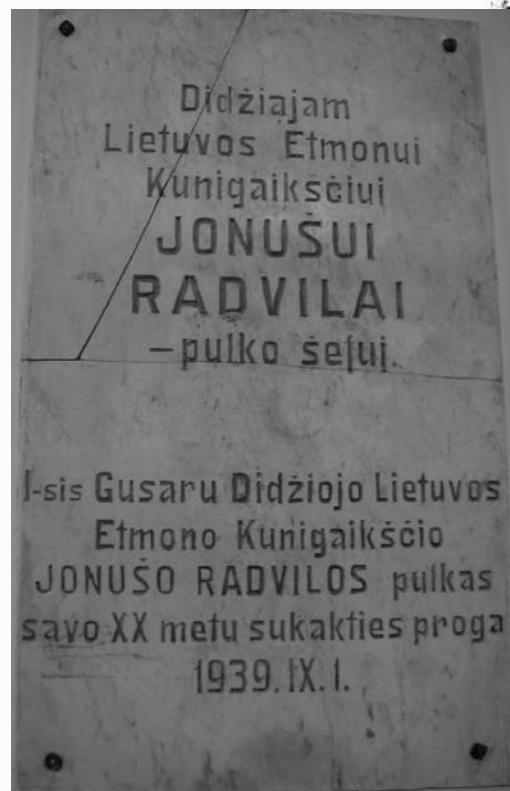

Didžiojo etmono kunigaikščio Jonušo Radvilos sarkofagas Radvilų mauzoliejuje Kėdainiuose. Lietuvos kariuomenės Mokomojo pulko Rukloje vėliavos šventinimas Jonušo Radvilos vardo suteikimo proga. 2000 m. gegužė

variantui (J. Radvilai vis vilkinant derybas, aktas pasirašytas po to, kai švedai rugsėjo 8 d. įsiveržė į Varšuvą ir valdovas Jonas Kazimieras spalio 12 d. apleido šalį, o Karūnos kariuomenė, pralaimėjusi Maskvos ir kazokų jungtinėms pajėgoms, spalio 16 d. pradėjo tarnauti Švedijos karaliui, kurio pajėgos po ilgos apgulios spalio 17 d. užėmė Krokuvą). LDK susijungė su Švedija formaliai, lygiateisės sąjungos principu, kartu, gindama Lietuvos valstybingumą, nutraukė uniją su Lenkija. Radvila siekė toliau vadovauti LDK vėliavoms, bet karo ir rūpesčių pakirstas 1655 m. gruodžio 30 d. mirė Tikocine. Kiek vėliau iš švedų (1656 m.) ir Maskvos (1661 m.) okupacijos buvo išsivaduoti.

Sunkiomis tos epochos sąlygomis Jonušas Radvila buvo pirmasis Lietuvos senatorius, pirmiausia jos, o kartu ir Abiejų Tautų Respublikos, gynėjas. Po Pirmojo pasaulinio karo atgimusios Lietuvos kariuomenės 1-ojo husarų pulko šefu 1927 m. rugsėjo 25 d. Respublikos Prezidento A. Smetonos aktu buvo paskirtas didysis Lietuvos etmonas kunigaikštis Jonušas Radvila. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Tautų Respublikoje gyvenęs vienas iš Radvilų priėmė šio pulko garbės vado pareigas. Tradiciją tęsia dabartinis Lietuvos kariuomenės Mokomasis pulkas, kuriam 2000 m. vasario 21 d. su-

teiktas didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos vardas. Etmono ir kitų Radvilų atminimą puoselėja Kėdainių krašto muziejus (direktorius Rimantas Žirgulis), jo plėtoti Biržai.

Atminimo lenta Lietuvos kariuomenės 1-ojo husarų pulko šefui J. Radvilai Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčioje

Krikštynos 2007

2007 m. spalio 4 d. Karo akademijoje kartu su netradicinėmis sporto varžybose vyko ir pirmakursių krikštynos. Apie jas mielai sutiko papasakoti šio renginio dalyviai.

Krikštynas norėtume pakartoti

Kar. Marius SIMONAVIČIUS,
kar. Andrius ULECKAS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais, Karo akademijoje buvo surengtos pirmakursių krikštynos. Tokios krikštynos vyksta visuose universitetuose, tačiau visur jos būna skirtingos.

Šįmet ir aš tapau pirmakursiu, todėl teko dalyvauti naujokų krikštynose. Jų aš niekad nepamiršiu. Mano draugai taip pat mano, kad tai buvo vienas įdomiausių jų gyvenimo įvykių.

Ši diena prasidėjo sporto žaidynėmis. Vėliau repetavome savo būrio prisistatymą, atlikome namų užduotį, stengėmės būti kuo įdomesni ir linksmesni, pademonstruoti kitiems kursams, kad esame neįbauginami ir neįveikiami. Tačiau artėjant krikštijimo apeigų metui mūsų drąsa ir pasiryžimas blėso, nes ėmėme baimintis užduočių, nežinojome, ko laukti, ką su mumis darys.

Prasidėjus krikštynomis suprato, kad jos bus kupinos juoko ir džiaugsmo. Netrukus išsirikiavome stadione, kur jau mūsų laukė kitų kursų kariūnai, pasiryžę mums kuo greičiau suteikti tikrųjų pirmakursių statusą.

Ceremonija prasidėjo nuo pa-

žinties su Raudonkepuraite ir Don Kichotu, kuris buvo mūsų vedlys vaduojant „blogiukų“ pagrobtą nuostabiąją Princesę. Rengdamiesi šiam žygdarbiui turėjome nukeliauti ilgą kelią, kuriame sutikome įvairių pasakų veikėjų: Tris Paršelius, Batuoją Katina, Bjaurųjį Ančiuką.

Pirmoji mūsų užduotis – pastaityti namelį Paršeliams, kurie buvo labai pavargę ir išsekę. Vėliau sutikome Batuoją Katina, kuris mus mankštino, kad būtume stiprūs. Su juo pasportavę nukeliavome į kitą vietą, kur mūsų laukė Bjaurusis Ančiukas. Jis taip pat mus uoliai mankštino. Galiausiai atlikę visas užduotis, kurios mus gerokai sustiprino, patraukėme vaduoti šarvuotyje įkalintos Princesės. Laimė, buvome pakankamai tvirti ir ryžtingi, todėl sugebėjome ją išlaisvinti.

Krikštynos buvo tokios linksmos ir įdomios, kad jas tikrai norėtume pakartoti.

„Trijų paršelių“ anksčiau nemėgau...

Kar. Karolina SERVAITĖ

Krentantys lapai ir kaštonai, bręstantis ruduo ir „pirmokų“ krikštynos, kuriose šįkart dalyvauju kaip viena iš organizatorių... Nebe tas jausmas, tačiau rengti šventę kitiems visada smagu. Net

vaikiška, naivi krikštynų pasaka iš kičo virsta į prasmingą ritualą, kai matai naujus besišypsančius veidus. Ir purškiantis lietus netrukdo įsijausti į vieno iš pasakos „Trys paršeliai“ personažų vaidmenį, o juk anksčiau jų nemėgau...

Šįmet viskas kitaip. Stebiu veiksmą iš šalies ir kartu jame dalyvauju. Prieš akis klegantis būrys pirmakursių, stadiono ratas, simbolizuojantis dar vieną jų žingsnį į mūsų didelę šeimą, geltonas ruduo apniukusiu dangumi ir du mano draugai – Paršeliai, ką tik tarsi nužengę iš pasakos. Aplink ir kiti personažai, diriguojantys spalvingai „naujokų“ procesijai. Būnant Paršeliu šventė netikėtai įgauna pagreitį. Mes mėgaujamės šia iliuzija, susikibę už rankų lakstome po šlapią žolę, vartomės ir žaidžiam, lyg ši šventė būtų ne tik jų, bet ir mūsų. O juk taip ir yra...

Nors ir buvau įtraukta į nerūpestingą žaidimą, šiais metais aš suvokiau kitokią krikštynų prasmę, tai, ko nepajutau pernai, pagauta emocijų ir išpuodžių. Ir visai nesinori kalbėti, tik jaučiu, kaip prabėga ruduo, nusinešdamas paskui save geltoną lapų juostą, savo kaštonus. Prabėgs tuoj ir metai... Kažkas išeis, kažkas vėl prisijungs...

Atgaivintos tikrosios krikštynos

Kar. Daivaras JAKUBAUSKAS

Kaip ir kiekvienas universitetas ar kita aukštoji mokykla, Lietuvos karo akademija turi naujokų priėmimo į savo bendruomenę tradi-

Krikštynų linksmybės

cijas, kurių griežtai laikosi. Tačiau šiais metais pirmakursių krikštynų scenarijus gerokai pasikeitė.

Tai buvo bene pirmosios krikštynos su sporto varžybų elementais. Taip bandoma gaivinti tikrąsias krikštynų tradicijas. Naivus pasakos scenarijus buvo kaip tik tai, ko mums reikėjo. Gausybė pasakų veikėjų neleido nuobodžiauti ir liūdėti, nes kariūnai labai gerai vaidino savo personažus. Visi buvo nusiteikę geranoriškai. Tačiau norint padėti vaidinimo herojams, teko nemažai paplušėti, užduotys buvo tikrai įdomios ir ganėtinai netikėtos.

Krikštynos truko apie valandą, tačiau niekam neprailgo. Ir net prastas oras neįstengė jų sugadinti. Po to laukė šventinė vakarienė, per kurią galėjome pabendrauti su aukštesnių kursų kariūnais ir Akademijos vadovybe. Pavakarieniavę visi kariūnai nuvyko į klubą, kur taip pat labai šauniai praleido laiką. Mano nuomone, tokios krikštynos gali būti gera pradžia siekiant atgaivinti pamirštas tradicijas.

„Bambalai“

Kar. Rūta BULOVAITĖ

Daugelyje aukštųjų mokyklų naujokai vadinami „fuksais“, o Akademijoje – „bambalais“. Tačiau kiekvienas pirmakursis nori kuo greičiau atsikratyti šio vardo. Dėl to Kariūnų taryba, norėdama jiems padėti, surengė „bambalų“ krikštynas. Jose naujokams sekamos pasakos teko klausytis sėdint ant ne-tradicinių kėdučių, kurių patogumu tikriausiai gali įsitikinti tik kariai.

Eidami gelbėti Princesės pirma-

kursiai susidūrė su įvairiais pasakų herojais. Iš pradžių „bambalai“ pastatė namus Trims Paršeliams, nes, atėjus rudeniiui, jiems lauke pasidarė labai šalta. Vėliau – Bjauriojo Ančiuko pamokos, kaip būti gražiam. „Nekrikštai“ prieš susitikimą su Slibinu neišvengė fizinių kliūčių ruožo. Šią užduotį „bambalams“ parengė Mikė Pūkuotukas su savo draugu Knysliuku. Ilgoje kelionėje per pasakų šalį iki Princesės juos lydėjo nenuilstantis pasaulio gelbėtojas Don Kichotas, jo ištikimas ginklanešys Sanča Pansa ir gydytoja Raudonkepuraite, kuri nuolat stebėjo, kad visi naujokai sveiki pasiektų kelionės tikslą. Jos pabaigoje „bambalų“ laukė susidūrimas su baisiuoju Slibinu, kurio naguose buvo įkalinta princesė. Tačiau būsimi kariūnai nepabūgo ir sugebėjo ją išgelbėti. Nors kelionės tikslas ir buvo pasiektas, tačiau, norint būti pakrikštytiems, dar teko pademonstruoti, kaip atlikti užduoti namų darbai. Po visų šių išbandymų pakrikštyti pirmakursiai tapo tikrais kariais.

Oras nelepino, tačiau visą laiką krikštynų metu ir po jų lijęs lietus nesugadino pakilios renginio dalyvių nuotaikos – visi dar ilgai buvo linksmi ir laimingi.

Keisčiausios sporto žaidynės

Kar. Tomas VILKAUSKAS

Spalio 4-ąją, tą pačią dieną kaip ir pirmakursių krikštynos, Karo akademijoje vyko neįprastos sporto žaidynės, kuriose galėjo daly-

vauti visi kariūnai, kursas rungtis su kursu. Šios keistos žaidynės atitiko šio renginio nuotaiką.

Iš viso buvo parengtos penkios rungtys. Kiekvienoje turėjo dalyvauti po vieną kiekvieno kurso komandą. Pirmoji rungtis – krepšinis. Visi dalyviai susirinko prie teisėjo kovingai nusiteikę, pasirengę rimtai žaisti. Tačiau taisyklės buvo truputį kitokios. Kiekvienas dalyvis ant tos rankos, kuria meta į krepšį, turėjo apsimauti bokso pirštine. Buvo linksma žiūrėti, kaip žaidėjai varydamiesi kamuolį „boksuoja“.

Tuo pat metu prasidėjo ir futbolo rungtynės. Aišku, futbolo kamuolys taip pat buvo visai kitoks – lengvas, vaikiškas kamuoliukas, kuris, aukščiau paspirtas, lėkdavo pavėjui. Vartai taip pat buvo sumažinti – siekė juosmenį. Visų varžovų buvo gera nuotaika, ypač kovingumu pasižymėjo ketvirto kurso kariūnas A. Ševeliovas. Jis turbūt labiausiai džiaugėsi pelnytu įvarčiu ir tiksliau perdavimu. Deja, ketvirtakursiai nesugebėjo įveikti puikų žaidimą demonstravusių trečiakursių. Prie jų pergalės ypač prisidėjo kariūnai M. Jukonis ir M. Sukackas.

Buvo surengtos ir galiūnų varžybos, kurias sudarė keturios rungtys. Stipriausi kursų kariūnai turėjo kuo toliau numesti svarstį, įveikti šimto metrų distanciją nešdami dėžę, tą patį atstumą nubėgti su lovoje gulintiu kariu ir pačia lova. Darni buvo trečio kurso kariūnų komanda, kuri ir laimėjo galiūnų varžybas.

Grįžusios į salę komandos turėjo dalyvauti tinklinio varžybose. Žiūrovai susidomėjo, kai jos gavo po antklodę. Pasirodo, tinklininkai turėjo ją, o ne rankomis atmušti ka-

muolį. Antklodė buvo panaši į gaisrininkų batutą, naudojamą žmonėms iš degančių pastatų gelbėti. Po sunkios kovos su pirmu kursu pergale išplėšė ketvirtakursiai.

Paskutinė rungtis – orientacinė. Reikėjo bėgti iš punkto į punktą. Starto vietoje buvo duotas pirmo punkto aprašymas, kituose punktuose – tolesnių. Pranašesni šioje rungtyje buvo aukštesnio kurso kariūnai, nes jie geriau pažinojo Akademijos teritoriją ir galėjo trasą įveikti trumpiausiu keliu. Paskutinę rungtį ir visas sporto žaidynes laimėjo trečiakursiai. Jiems buvo įteikta taurė ir medaliai.

Pasibaigus žaidynėms patenkinti liko visi – tiek nugalėtojai, tiek nugalėtieji. Pralaimėjimo kartėlių turbūt numalšino ir tolesnė dienos programa – pirmakursių krikštynos, šventinė vakarienė ir vakaras klube.

Vis dėlto guli vyrai, o ne moterys

Kar. *Erlandas KASPERAVIČIUS*

Prasidėjus pirmosioms sporto žaidynėms visi sukruto, nes laukė išpūdingo reginio, tačiau tai, ką pamatė, buvo tik kai kurių sporto šakų parodijos, kurias sugalvojo mūsų Kariūnų taryba ir keli jos pagalbininkai savanoriai. Visos sporto rungtys iki galiūnų rungties, rodos, nuteikė žmones laukti tokios pat juokingos reginio atvirame Karo akademijos stadione pabaišos. Tačiau galiūnai vis dėlto liko galiūnais ir jų varžybos buvo gana tipiškios. Pirmoji rungtis – išpūdingo 24 kilogramų svarsčio metimas,

tačiau, kaip paaiškėjo vėliau, kai dvi kuopos jau buvo išnaudojusius savo bandymus, kad tai buvo tik jo ridenimas. Varžybų teisėjas niekaip negalėjo apsispręsti, todėl šios rungties nugalėtojas taip ir liko gulėti ant kupstais sužėlusios žolės. Vilsimės, kad kitais metais veja bus lygi ir niekam nekils abejonių dėl nugalėtojo titulo.

Po to mūsų laukė antroji – sprinto – rungtis su tam tikrais jėgos sporto elementais. Jos dalyviams reikėjo įveikti 50 metrų atstumą nešant tuščią šovinių dėžę. Bėgti buvo sunkiau dėl krovinio dydžio ir formos. Čia labai svarbu buvo tiek greitis, tiek geri „stabdžiai“, nes išibėgėjus 50 metrų atkarpoje su dėže rankose labai sunku reguliuoti greitį. Jos gale buvo pažymėta riba, nuo kurios reikėjo vėl grįžti į savo poziciją ir perduoti krovinį kitam komandos nariui, kurių iš viso buvo trys. Tad šią rungtį laimėti turėjo „sukčiautojai“, nes kitaip neįmanoma įgyti persvaros. Manau, kitais metais ši rungtis bus viena įdomiausių, nes galima sugalvoti daugybę jos variantų.

Galiausiai kariūnams liko paskutinė, trečioji – galiūnų – rungtis. Čia greitį ir miklias kojas turėjo demonstruoti galiūnai, bėgantys su lova, kurioje gulėjo vienas komandos narys. Pergalę lėmė ir taktika, nes didžiausia sėkmė vis dėlto priklauso nuo lengviausio komandos nario. Principas liko tas pats: reikėjo įveikti 50 metrų atkarpą į abi puses. Kažkuris buvo girdėjęs, kad geriau nešti lovoje ant pilvo gulintį žmogų, tačiau ne visi pagalvoja, kas jų laukia taip bėgant: vis dėlto guli vyrai, o ne moterys...

Šia rungtimi ir baigėsi galiūnų

varžybos, sužadinusios geras emocijas. Tikriausiai jų nekantriai bus laukiama ir kitais metais.

Gerai organizuotos varžybos

Kar. *Irina LYSIONOK*

Bet kurioje rungtyje dalyvaujančią komandą sudarė 4 kariūnai. Labai nustebino ir sudomino, kad visos rungtys buvo išradingai „papildytos“. Tai padidino tiek žaidėjų, tiek žiūrovų azartą. Krepšinis buvo žaidžiamas su bokso pirštinėmis, tinklinis – keturiems kariūnams mėtant kamuolį pledu ir nematant savo varžovų. Futbolo kamuolį pakeitė paplūdimio kamuolys, o galiūnų rungtys buvo labai judrios ir įdomios. Orientavimosi sporto rungties dalyviams teko bėgioti po visą Akademijos teritoriją, išsiaiškinus įvairias užuominas vykdyti netikėtas užduotis: lipti į tanką, deklamuoti eilėraščius ir pan. Ypač malonų išpūdį paliko gera varžybų organizacija, karštas sirgalių palaikymas, linksmi užmanymai. Tokie renginiai stiprina kariūnų ištvermę, didina jų atkaklumą, o svarbiausia – padeda geriau pažinti komandos draugus.

Nepaprastos krikštynos

Kar. *Vytautas Krekys*

Šios naujokų krikštynos buvo ypatingos ne vien dėl originalios

Galiūnų varžybos

Paršelio kelionė

programos, bet ir dėl to, kad ta proga tarp kuopų buvo surengtos ir sporto žaidynės. Visi kariūnai nekantriai laukė pirmųjų varžybų, nes susirinkę pastebėjo, kad krepšinio, tinklinio, futbolo ir galiūnų rungtys bus pajvairintos atrakcijomis, skirtomis tiek jų dalyviams, tiek žiūrovams.

Kai į aikštelę išbėgo krepšininkai su bokso pirštinėmis, visiems pasidarė įdomu, kas čia vyks. Nuaidėjus teisėjo švilpukui paaiškėjo, kad taip kariūnams teks žaisti krepšinį. Žiūrovai reagavo emociškai, negailėjo patarimų komandoms, nes iš šalies atrodė, kad su pirštine neturėtų būti labai sunku žaisti. Bet kai žaidėjai iš labai arti nepataikydavo į krepšinio lentą, sporto aistruoliai aprimo ir mažiau dalijo patarimų, pradėjo dar karščiau palaikyti savo kuopų krepšininkus.

Tinklinio varžybos buvo ne mažiau įdomios, nes išliko tik simbolinis jų pavadinimas, mat kuopos „tinklininkams“ reikėjo atmušinėti kamuolį įtemptu lovos užtiesalu.

Sporto žaidynės visam batalionui paliko neišdildomą įspūdį ir sukėlė norą kitais metais pasirodyti geriau, nurungti kitas kuopas.

Lauksime revanšo

Kar. Vytautas KUKELKA

Man pačiam teko garbė atstovauti I kuopos futbolo rinktinei, todėl būtent šias varžybas išimčiau labiausiai. Burtais kuopos buvo suskirstytos į dvi grupes, kurios kovojo pusfinalyje. Pirmajame susitikime 1-oji (II kursas) ir 4-oji (I kur-

Su bokso pirštinėmis krepšinio aikštelėje

sas) kuopos. Žaisti teko ant šlapios vejės, be to, kamuolys buvo neįprastai lengvas. Jutome, kad esame stipresni už priešininkus, tačiau minėti dalykai kėlė nerimą. Vis dėlto per porą minučių į varžovų vartus įmušti įvarčiai išsklaidė visus nuogaštavimus. Antrajame kėlinyje apsikeitė dar keliais įvarčiais, užtikrintai laimėjome rungtynes.

Kitoje grupėje susigrūmė vyriausieji – 2-oji (III kursas) ir 3-ioji (IV kursas) kuopos. Scenarijus buvo panašus į prieš tai vykusią rungtynių, tik dabar vyresni kariūnai neprilygo trečiakursiams. Nors jėgų skirtumas buvo akivaizdus, dėl ko pritrūko intrigos, aistruoliai savo komandas palaikė gana aktyviai. 3-ioji kuopa, sublizgėjusi tik keliais garbės įvarčiais, buvo priversta pri-

pažinti oponentų pranašumą. 2-oji kuopa buvo kur kas labiau susikauptusi ir nusiteikusi kovoti, kas ir padėjo patekti į finalą.

Abi komandos nugalėtojos buvo vertos finalo. Viena nurungė dar nepatyrusią ir baikštą pirmakursių rinktinę, kita – jau visko mačiusius, bet nebe tokius kovingus ketvirtakursius. Visą dieną lijus, stadiono žolė buvo gerokai įmirkusė ir ištrypta, tačiau tai negalėjo sutrukdyti išsiaiškinti, kuri kuopa stipriausia (žaidžiant futbolo). Blogas oras neatbaidė ir ištikimiausių sporto aistruolių.

Nuaidėjo švilpukas, ir finalinės varžybos prasidėjo. Abiejų komandų žaidėjai negailėjo nei varžovų, nei savęs. Sportinis azartas veržėsi per kraštus (vis dėlto traumų pavyko išvengti). Greitai pasikeitėme įvarčiais. Rezultatas vėl lygus! Deja, neilgai. Kvailoka vartininko klaida pasinaudojo 2-osios kuopos puolėjų lyderis. Po kelių minučių stiprus vėjo gūsis pakeitė kamuolio skriejimo kryptį, ir šis vėl atsidūrė mūsų vartų tinkle. Rezultatas 3:1! O laiko liko labai mažai. Spaudėme priešininkus, tačiau vis pritrūkdavo taiklaus smūgio. Po abejotinų teisėjų sprendimų vis labiau į akis krito III kurso skiriamieji ženklai ant arbitro uniformų. Nors galbūt tik noras laimėti kėlė abejonių dėl jų objektyvumo?.. Vis dėlto dar spėjome sušvelninti rezultatą. Tačiau to buvo per mažai. Nuaidėjo finalinis švilpukas, o tai reiškė, kad nugalėtoja tapo 2-oji kuopa. Pasveikinome varžovus iškovojus pergalę. Mes, deja, permirkę nuo lietaus ir prakaito, iš stadiono išėjome nuleidę galvas. Ką gi, lauksime revanšo akimirksniu kitąmet.

Gelbstint Prezidento vizitą

Kar. Vaidas JASONAS

2007 m. spalio 22–lapkričio 30 dienomis atlikau praktišką Užsienio reikalų ministerijos Valstybinio ir diplomatinio protokolo departamente. Tai buvo ypatinga proga susipažinti su tokio tipo valstybės institucija iš vidaus, valstybės tarnautojo darbu, bent trumpam įsilieiti į jos kolektyvą. Džiaugiuosi, kad man buvo suteikta galimybė padirbėti keliuose šio departamento skyriuose: Prezidento protokolo, Vizitų, Darbo su diplomatiniais korpusu.

Kiekvienas skyrius turi savų ypatumų, todėl negalėčiau išskirti vieno, kuris paliko didžiausią įspūdį. Prezidento protokolo skyriaus darbuotojai padaro daugiausiai nematomo darbo organizuojant visus vizitus ir susitikimus. Jie visada būna arčiausiai Prezidento. Jau vien dėl to darbas prezidentūroje buvo ypatingas. Man buvo suteikta galimybė dalyvauti Australijos ir Pietų Korėjos ambasadorių skiriamųjų raštų įtekimo ceremonijose.

Tai buvo savotiška dovana mano gimtadienio proga.

Valstybinio ir diplomatinio protokolo departamento kasdienybė – organizuoti įvairius vizitus, susitikimus ir renginius, tad ir mano praktikos laikotarpiu tokių renginių buvo nemažai. Daugiausia išpūdžių paliko veikla Darbo su diplomatiniais korpusu skyriuje. Čia teko pavaduoti atostogaujančią vyr. specialistę. Buvau atsakingas už diplomatinį leidimų skristi per Lietuvos teritoriją suteikimą ir diplomatinį leidimų Lietuvos orlaiviams skristi per kitų valstybių teritorijas gavimą. Šis darbas reikalavo atidumo ir labai didelės atsakomybės.

Dirbdamas tokioje institucijoje patyriau ir iššūkių. Vieną rytą atėjęs į darbą 8 valandą sulaukiau staigmenos – Karinių oro pajėgų lėktuvas, tuo metu jau turėjęs pakilti nuo kilimo tako ir skraidinti LR Prezidentą, vykstantį oficialaus

vizito į Gruziją, sugedo. Dvišalis susitarimas dėl vizito pakibo ant plauko, teko labai skubiai ieškoti kito orlaivio ir gauti jam naujus diplomatinis leidimus skristi per kitų šalių teritorijas, kad Prezidentas galėtų nuvykti į Gruziją laiku. Tai pavyko atlikti beveik per tris valandas, nors paprastai tokia procedūra užtrunka apie parą. Pajutau palengvėjimą, kai sužinojau, kad lėktuvas su Prezidentu jau pakilo.

Savo praktikos metu išgirdau labai daug gerų žodžių apie kariūnus. Visi stebėjosi mano noru dirbti, semtis žinių, pareigingumu, susitelkimu ir pasirengimu prisiimti atsakomybę. Praktikos pabaigoje net sulaukiau pasiūlymų baigus Akademiją ateiti dirbti į URM, nes darbas diplomatinėje institucijoje kažkuo labai panašus į karo tarnybą. Esu labai laimingas, kad man buvo suteikta tokia puiki galimybė pažvelgti į Lietuvos užsienio reikalų politiką iš vidaus.

SPORTAS

Vilniaus maratonas 2007

Kar. Marius PAVLIUKEVIČIUS

2007 m. rugsėjo 8 d. sostinėje vyko ketvirtasis tarptautinis Vilniaus maratonas. Prie starto linijos stėjo daugiau kaip 2000 bėgikų profesionalų ir mėgėjų iš viso pasaulio. Absoliučiu šio bėgimo nugalėtoju tapo Kenijos atletas Richardas Rotichas, įveikęs trasą per 2 val. 21 min. ir 15 sek. ir pagerinęs Vilniaus maratono rekordą. Greičiausias tarp lietuvių vyrų buvo kėdainiškis Aurimas Skinulis, kuris ir tapo 2007 m. Lietuvos maratono čempionu, greičiausia tarp moterų – Modesta Kaminskienė, įveikusi trasą per 3 val. 6 min. ir 52 sek. ir apgynusi Lietuvos maratono čempionės titulą.

Taip pat šiose varžybose dalyvavo ir Lietuvos karo akademijos ka-

riūnai, kurie varžėsi pusės maratono rungtyje (21,097 km). Kariūnų komanda (Renata Gudaitė, Marius Pavliukevičius, Tomas Sasnauskas, Vidmantas Šaučūnas, Artūras Ševeliovas ir Vaidas Žlabys) išsiskyrė iš kitų dalyvių tuo, kad vilkėjo lauko uniformą.

Nors daugelis kariūnų maratone dalyvavo pirmą kartą, visi sėkmingai finišavo. Geriausiai iš mūsų sekėsi kar. Vaidui Žlabiui, kuris finišą pasiekė pirmas, neblogai pasirodė ir kar. Renata Gudaitė, kuri savo grupėje užėmė 14 vietą, taip pat kiti kariūnai.

Varžybos buvo puikiai organizuotos. Jų pradžioje nuotaikingai grojo orkestras, maratono ir pusės maratono trasoje buvo įrengti mai-

tinimo punktai, kuriuose varžybu dalyviams buvo dalijami energetiniai gėrimai, vanduo, vaisiai. Vandens ir kempinių atsigaivinti buvo galima gauti kas 5 km, pradedant nuo 7,5 kilometro.

Mūsų bėgikų rezultatai

Vieta	Dalyvis	Vieta grup.	Finišas
70	Vaidas Žlabys	44	01:37:41
97	Vidmantas Šaučūnas	57	01:43:06
109	Artūras Ševeliovas	64	01:47:06
129	Tomas Sasnauskas	71	01:50:11
130	Marius Pavliukevičius	72	01:50:11
215	Renata Gudaitė	14	02:13:52

Didžiuokitės savo profesija ir pašaukimu

2007 m. sukako 15 metų, kai 1992 m. liepos 13 d. buvo įsteigta Krašto apsaugos mokykla. Ji įgijo aukštesniosios mokyklos statusą ir tapo kariniu struktūriniu vienetu, pavaldžiu Krašto apsaugos ministerijai. Mokykla išikūrė buvusios Vilniaus priešlėktuvinės gynybos vadų radiotechnikos mokyklos patalpose, L. Sapiegos g. 3. Tai buvę Lietuvos didikų rūmai, Sapiegų užmiesčio rezidencija, pastatyta XVIII a. pabaigoje. Anuomet barokiniu grožiu ir puošnumu ji plačiai garsėjo Abiejų Tautų Respublikoje. Rugsėji mokykla persikėlė į Šilo gatvę. Vėliau, 1994 m., šios mokyklos bazėje buvo įsteigta Karo akademija, jauniausia Lietuvos aukštoji mokykla.

Humanitarinių mokslų katedros doc. dr. Nijolė Janulaitienė paprašė pasidalyti mintimis apie Krašto apsaugos mokyklos ištakas, įkūrimo aplinkybes prof. habil. dr. Leoną Jovaišą, Lietuvoje žinomą mokslininką ir pedagogą, daugelio edukologijos knygų autorių, kuris Krašto apsaugos ministerijai padėjo parengti pirmąjį krašto apsaugos aukštosios mokyklos statutą.

– Gerbiamasis profesoriau, žinome, kad 1992 m. Jūs buvote vienas iš iniciatorių, kurie vietoje Karininkų kursų siūlė steigti aukštąją karą mokyklą. Kodėl gana sunkiu atsikuriančiai nepriklausomai

Lietuvos valstybei metu Jums norėjosi matyti karininkų ugdymo instituciją, teikiančią aukštąjį išsilavinimą?

– Manau, kad jaunuoliai, pasirenkantys karininko profesiją, pasiryžta eiti sunkiu gyvenimo keliu. Lietuvos ir kitų šalių piliečiai tarpukario metais kėlė ir šiandien kelia karininkijai didelius reikalavimus. Karininkai turi būti pavyzdingi šalies piliečiai, nes prisiėmė ypatingą pareigą – ginti Tėvynę. Todėl į juos žiūrima ne kaip į profesinės karjeros siekiančius valdininkus, o kaip į idėjai atsidavusius, Tėvynei tarnaujančius ir jos gerovės siekiančius žmones. Karininko veikla ir gyvenimas – ypatingo pašaukimo ir didžiausio atsidavimo reikalaujanti tarnyba.

Per porą metų parengti gerą profesionalą, išmanantį karybą, ir išugdyti pilietišką, dvasiškai brandžią asmenybę – neįmanoma. Tam būtinas aukštasis išsilavinimas. Visapusę asmenybę ugdo humanitariniai ir socialiniai mokslai: savo šalies ir karybos istorija, filosofija, politikos mokslai, etika, logika, vadyba. Būsimas karininkas turi išmanyti psichologiją ir pedagogiką, mokėti bendrauti, suprasti, kodėl

žmogus vienaip ar kitaip elgiasi, gebėti kariesiems perteikti karybos mokslo pagrindus, formuoti ir tobulinti jų įgūdžius, motyvuoti, kad jie sėkmingai atliktų karines užduotis, mokėtų veikti kaip komandos nariai, būtų drausmingi.

Sunkūs karybos mokslai, reikalaujantys ištvermės, drąsos, ryžto ir vyriškumo. Nakvynė žiemą miške, spaudžiant šaltukui ar merkiant rudens lietuvi, – nelengvas išbandymas vaikinams. O ką jau kalbėti apie merginas!

Manau, kario profesija reikalauja itin gero pasirėngimo. Tam tenka skirti nemaža laiko. Juk demokratinės šalies karininką rengiame ne žudyti, o ginti Tėvynę.

– Kokios svarbiausios idėjos keliamos Jūsų komisijos parengtame Laikinajame aukštosios karą mokyklos statute, kuris 1992 m. vasario 25 d. buvo pateiktas svarstyti Aukščiausiosios Tarybos prezidiumui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei?

– Prisimenu, kad rengiant šį aukštosios mokyklos statutą dirbo komisija: viceministras kmd. E. Nazelskis, plk. A. Vidrinskas, aš ir kiti. Statuto pagrindą sudarė prieš karą veikusios P. L. P. karą mokyklos nuostatai. Naudingų minčių teikė Vytauto Didžiojo aukštosios karą mokyklos veikla. Nemaža laiko praleidau Lietuvos centriname valstybės archyve ir M. Mažvydo bibliotekoje vartydamas tarpukario karinę spaudą ir dokumentus. Laikinajame aukštosios karą mokyklos statute buvo nurodyta naujosios karininkų rengimo institucijos paskirtis, tiks-

lai ir uždaviniai, pateikta struktūra, reikalavimai, keliami dėstytojams ir kariūnams, būsimiesiems karininkams. Mūsų komisija vadovavosi reikalavimais, keltais tarpukario kariūnams, kurių pagrindiniai buvo geras fizinis pasirėngimas, pilietinė savimonė, ryžtas, atsidavimas Tėvynei, jos žmonėms.

Deja, 1992 m. kovo 2 d. buvo gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Informatikos, mokslo ir studijų skyriaus vedėjo V. Gončio raštas, kuriame nurodoma, kad aukštąsias mokyklas gali steigti tik Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba. Remiantis Švietimo įstatymu buvo pasiūlyta iš pradžių įsteigti aukštesniąją karą mokyklą. Todėl 1992 m. liepos 13 d. ir buvo įkurta Krašto apsaugos mokykla.

– Nuo Karą mokyklos ištakų prabėgo 15 metų. Lietuvos kariuomenė integravosi į ES karines struktūras, NATO. Kaip šiandien Jūs vertinate Lietuvos karininkiją?

– Matau galingą Lietuvos kariuomenės kokybinį šuolį, jos profesionalumą. Mes, daugelis Lietuvos piliečių, didžiuojamės mūsų kariais ir karininkais, dalyvaujančiais tarptautinėse misijose ir sėkmingai atstovaujančiais mūsų šaliai „karštuosiuose“ pasaulio taškuose: Irake, Afganistane, Balkanuose. Jie sėkmingai veikia drauge su kitų NATO šalių kariais, perima jų patirtį. Manau, kitoms kariuomenėms taip pat yra ko pasimokyti iš mūsų karininkų: atsidavimo tarnybai, gebėjimo vadovauti, greitai ir kūrybiškai veikti sudėtingose situacijose, pareigingumo. Šios savybės puikiai reprezentuoja Lietuvos karininkų korpusą.

– Ką šiandien, prasidedant 2008-iesiems, norėtumėte palinkėti kariūnams, būsimiesiems karininkams?

– Linkiu kantrybės, ryžto ir atkaklumo įveikiant kasdienes užduotis, kasdienę rutiną. Manau, jos brandina žmogų ir karį. Nelengva kasdienybė tiesia kelius į didelius ateities darbus. Didžiuokitės savo profesija ir pašaukimu! Tegul sėkmė nenusigręžia nuo jūsų!

– Ačiū už pokalbį.

Parodykite jiems kitokį – gražų – gyvenimo kelią

Kuršėnų ir Kauno „Atžalyno“ vaikų globos namuose

Eglė TRATAITĖ

Globos vaikų namų auklėtiniai, kaip ir visi mažieji, nekantriai laukia stebuklingo žiemos švenčių šurmulio, šv. Kalėdų, Naujųjų metų ir, be abejo, Kalėdų Senelio su dovanomis. Bet dažno paklausus dovanėlės nėra pats karščiausias noras. Širdelėse rusena viltis, kad gal šiais metais įvyks tas Kalėdų stebuklas ir pagaliau kažkas juos suras, pagaliau jie turės tikrus namus, šeimą... O jei ne – tai bent kažkas aplankys, paims už rankos, pasveikins, ir nebus taip vieniša.

Tad likus kelioms dienoms iki šv. Kalėdų į kelionę aplankyti ir pasveikinti savo mažųjų draugų į Kuršėnų ir Kauno „Atžalyno“ vaikų globos namus tradiciškai išsiruošėme ir mes. Po kelis mėnesius trukusios kalėdinės paramos akcijos mažiesiems, kurioje dalyvavo kariūnai, Akademijos kariai ir darbuotojai, džiaugėmės galėdami vykti ne tuščiomis. Iš surinktų lėšų nupirkome dvi skalbimo mašinas, taip pat įvairių dovanėlių (drabužėlių, žaislų, knygų), o Akademijos valgyklos darbuotojos iškepė pyragų. Abiejų vaikų globos namų kiekvienas auklėtinis gavo po krepšelį kalėdinių skanumynų. Juos su džiaugsmu išdalijo kariūnai, kurie specialiai šiai progai buvo parengę ir nuotaikingą šventinę programėlę.

Nuoširdžiai dėkojame visiems Karo akademijos bendruomenės nariams, prisidėjusiems prie kalėdinės akcijos Kuršėnų ir Kauno „Atžalyno“ vaikų globos namų auklėtiniams parenti.

Džiaugėmės visi kartu. Ir ne tik dovanėlėmis, o susitikimu, užsiėmę ir puoselėjama draugyste. Tiesą pasakius, net buvau nustebusi, kad vaikai į vyresniųjų kursų kariūnus, su kuriais susipažino anksčiau metais, kreipėsi vardais, kad jų bendravimas vyksta ne tik mūsų ar globos namų auklėtinių apsilankymų metu, o kur kas dažniau – telefonu. Tad susitikimai būna dar smagesni, kai seni pažįstami gali pasidalyti išpūdžiais, o naujokai, matydami šį gražų bendravimą, išlieti į dar didesnę draugų būrį.

Šiais metais Kauno vaikų globos namuose „Atžalynas“ lankėmės pirmą kartą, tačiau sutikti, nors ir pavėlavę, buvome be galo šiltai. Mažieji gyventojai mums parengė ir suvaidino spektaklį „Sniego karalienė“, o direktorė Kazimiera Motiejaitienė padėkojo, kad atvykome. Ji vylys, kad bendradarbiausime ir ateityje, o ši kalėdinė pažintis – tai tik užsimezgsios draugys-

tės pradžia. „Paimkite šiuos vaikus už rankos ir parodykite jiems kitokį – gražų – gyvenimo kelią, kuriuo jūs patys žingsniuojate. Būkite tas pavyzdys, autoritetas, kurio šiems vaikams taip reikia“, – į kariūnus ir karininkus kreipėsi direktorė.

Ir nors už langų nesimatė sniego, tą dieną pajutome, kad artėja šv. Kalėdos – taip gera buvo pasidalyti šios gražios ateinančios šventės džiaugsmu.

Pristatyta monografija

2007 m. lapkričio 8 d. Karo akademijoje Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos aukštųjų mokyklų ir Akademijos bendruomenės atstovams buvo pristatyta kolektyvinė monografija – Algirdo Ažubalio, Rolandos Kazlauskaitės-Markelienės, Audronės Petrauskaitės, Broniaus Puzinavičiaus ir Felikso Žigaro parengta knyga „Karo pedagogika Lietuvoje (1918–1940)“ (Vilnius: Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, 2007, 480 p.).

Monografijos autoriai pristatė savo parašytus skyrius: Politikos mokslų katedros docentas dr. Feliksas Žigaras skyrių „Lietuvos kariuomenės karininkų rengimo ir jų kvalifikacijos tobulinimo sistema (1919–1940 m.)“, Humanitarinių mokslų katedros profesorius habil. dr. Algirdas Ažubalis – asmeniškai parengtą skyrelį „Jie kūrė karo pedagogiką Lietuvoje“ ir kartu su katedros vedėja kpt. Rolanda Kazlauskaitė-Markeliene parašytus tris skyrius: „Pagrindiniai istoriniai lietuviškieji karo pedagogikos šaltiniai“, „Kareivių ir karininkų išsilavinimo bei kultūros lygio kėlimas Nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje“ ir „Karo pedagogika kaimyninėse šalyse XX a. pirmoje pusėje“.

Prof. Algirdas Ažubalis

A. Ažubalis, darbo grupės vadovas ir monografijos atsakingasis redaktorius, supažindino su viso autorių kolektyvo darbo problemomis. Humanitarinių mokslų katedros docentai dr. Audronė Petrauskaitė ir dr. Bronius Puzinavičius kalbėjo apie parengtus skyrius: „Karininkų etinis auklėjimas prieškarinio Lietuvoje“, „Karininkijos dorovinių problemų sprendimas Lietuvoje 1918–1940 m.“ ir „Psichologinės karininkų ugdymo ir saviugdos problemos tarpukario Lietuvoje“.

Po to kalbėjo Lietuvos žemės

Kpt. Rolanda Kazlauskaitė-Markelienė

ūkio universiteto Profesinės pedagogikos ir psichologijos katedros vedėjas docentas dr. Sigitas Daukila (vienas iš monografijos recenzentų), buvęs Karo akademijos Mokslo centro viršininkas plk. ltn. dr. Gintautas Surgailis (Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius), Pedagogų profesinės raidos centro docentė dr. Vanda Mikoliūnienė, ilgametis pedagoginės periodinės spaudos darbuotojas, nusipelnęs mokytojas Julius Norkevičius ir kiti pripažino, kad ši monografija pristato plačiai dabartinės Lietuvos pedagoginei visuomenei buvusią užmirštą pedagogikos šaką ir įamžina ikikarinės Lietuvos karinės pedagogikos kūrėjų atminimą, o jų sukaupią patyrimą koncentruotai perteikia Lietuvos kariuomenės karininkams, LKA kariūnams, kitų karinių mokymo įstaigų klausytojams, kad jie galėtų šią turtingą patirtį panaudoti savo darbe.

Renginyje taip pat dalyvavo Švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus Gedimino, Vilniaus pedagoginio ir Klaipėdos universitetų, Lietuvos mokslų akademijos Mokslininkų rūmų atstovai.

Doc. Audronė Petrauskaitė

Doc. Feliksas Žigaras

„Kariūno“ informacija

■ APDOVANOTI

vrš. **Valdas Lapelis** už profesionalumą, iniciatyvumą, pavyzdinę ir nepriekaištingą užduočių atlikimą, norą tobulėti ir pasiaukojimą tarnaujant Lietuvos kariuomenėje – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdinę tarnybą“;

kpt. **Arnoldas Vasiliauskas** už pavyzdinę tarnybą, gerus rezultatus mokant kuopos kariūnus, profesionalumą ir pasiaukojimą rengiant 14-ąją jaunesniųjų karininkų laidą – krašto apsaugos ministro padėka;

Irena Slivinskienė už profesionalumą, ilgametį sąžiningą ir kūrybingą darbą, spartų ir kvalifikuotą užduočių atlikimą, mokymo proceso tobulinimą – krašto apsaugos ministro padėka.

■ PASKIRTA

■ PERKELTA

2007-10-29 vyr. ltn. **Tomas Sedrisovas** iš Lietuvos kariuomenės Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos bataliono II ugnies baterijos Valdymo būrio II prieštankinių stebėtojų grupės viršininko pareigų perkeltas į LKA Bazinių karininkų kursų Ginkluotės sekcijos vyresniojo instruktoriaus pareigas.

2007-11-01 kpt. **Tomas Balkus** iš LKA S-5 skyriaus tarptautinio bendradarbiavimo karininko pareigų perkeltas į Lietuvos kariuomenės Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ PAG-6 atstovo spaudai pareigas.

2007-11-10 mjr. **Darius Seibutis** iš Lietuvos kariuomenės Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono PAG-5 Logistikos paramos elemento ryšių karininko pareigų perkeltas į LKA Bazinių karininkų kursų Kovinio aprūpinimo sekcijos viršininko pareigas.

2007-12-03 mjr. **Ramūnas Laučys** iš LKA Bazinių karininkų kursų Taktikos sekcijos vyriausiojo instruktoriaus pareigų perkeltas į LKA Bazinių karininkų kursų viršininko pavaduotojo pareigas.

2007-12-24 vyr. srž. **Jūratė Pranckuvienė** iš Lietuvos kariuomenės Mokyimo ir doktrinų valdybos Laikinojo profesinės karo tarnybos personalo rezervo perkelta į LKA S-1 skyriaus Rikiuotės poskyrio viršininko pareigas.

KRONIKA

Spalio 1–gruodžio 7 d. organizuoti ryšių ir informacinių sistemų karininkų baziniai kursai, kuriuose mokėsi 10 karininkų iš įvairių Lietuvos kariuomenės padalinių. Išėję kursą klausytojai įgijo pakankamai teorinių žinių bei praktinių įgūdžių, kad galėtų sėkmingai atlikti ryšių būrio vado, ryšių kuopos vado pavaduotojo, bataliono ir brigados štabo S6 skyriaus karininko, taip pat RIS karininko pareigas Lietuvos kariuomenės pajėgose.

Spalio 4 d. Akademijoje vyko I kariūnų sporto žaidynės ir I kurso kariūnų krikštynos.

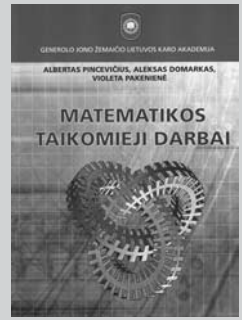
Spalio 10–14 d. Frankfurte prie Maino vyko tarptautinė knygų mugė, kurioje jau antrus metus kaip Lietuvos akademių leidyklų

asociacijos (LALA) narė dalyvavo ir Lietuvos karo akademija. 2007 m. kataloge „Scholarly Lithuania Frankfurt Book Fair“ ir LALA ekspozicijoje buvo pristatyti jos leidiniai: „Lietuvos metinė strateginė apžvalga“, „Karo archyvas“, karybos žodynai ir kitos knygos.

Spalio 13 d. Akademijoje surengta iškilminga I kurso kariūnų priesaikos ceremonija.

Spalio 15–26 d. vyko 2 savaičių 80 val. trukmės administravimo kursai, surengti siekiant gerinti Lietuvos kariuomenės batalionų vadų (štabo viršininkų) arba tolygaus lygio vadų (viršininkų) administracinę ir profesinę pasirengimą. Kursuose tobulinosi ir sėkmingai juos baigė 10 karininkų iš įvairių

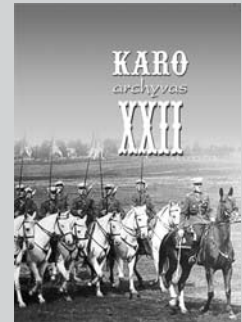
Pincevičius A., Domarkas A., Pakenienė V. **Matematikos taikomieji darbai.** Mokomoji knyga. V., 2007, 176 p.

Melnikas B., Smaliukienė R. **Strateginis valdymas.** Mokomoji knyga. V., 2007, 100 p.

Karo archyvas. T. XXII. Mokslinių straipsnių rinkinys. Mokslinis redaktorius ir sudarytojas G. Surgailis. V., 2007, 434 p.

Buteliauskas S. **Transporto priemonių priežiūros ir remonto organizavimo kursinio darbo rengimo metodiniai nurodymai.** V., 2007, 24 p.

Metinė strateginė apžvalga 2006. Mokslinių straipsnių rinkinys. Ats. redaktorius G. Vitkus. V., 2007, 260 p.

Lithuanian Annual Strategic Review 2006. Mokslinių straipsnių rinkinys. Ats. redaktorius G. Vitkus. V., 2007, 280 p.

Lietuvos kariuomenės padalinių.

Spalio 17 d. surengtas susitikimas su Prancūzijos karo atašė plk. lt. Michaeliu Lakinu.

Spalio 25 d. Akademijoje lankėsi Prancūzijos Sen Siro karo akademijos delegacija.

Lapkričio 6 d. vyko Lietuvos universitetų rektorių konferencijos Mokslo tarybos posėdis.

Lapkričio 13 d. Karo akademijos vyrų choras „Kariūnas“ kartu su Lietuvos kariuomenės vyriausioju kapelionu plk. Juozu Gražuliu lankėsi Alytaus rajone, Miroslavo miestelyje, kur susitiko su vietos vidurinės mokyklos mokytojais ir mokiniais. Svečiai ir šeimnininkai dalyvavo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir asociacijos „Europos judėjimas Lietuvoje“ projekte „Drąsinkime ateitį“.

Lapkričio 14 d. surengtas seminaras „ABC saugos mokymo teorija ir praktika“.

Lapkričio 15 d. vyrų choras „Kariūnas“ koncertavo Šv. Teresės bažnyčioje.

Lapkričio 22 d. Akademijoje buvo paminėtos 89-osios Lietuvos kariuomenės įkūrimo metinės.

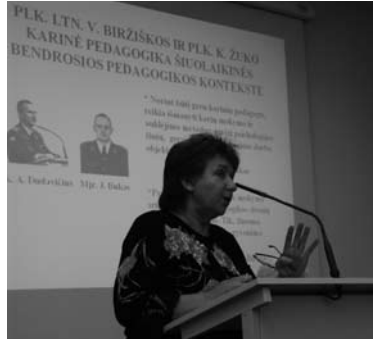
Lapkričio 23 d. baigėsi logistikos karininkų baziniai kursai, kurie prasidėjo spalio 1 d.

Lapkričio 24 d. grupelė Karo

akademijos darbuotojų ir kariūnų dalyvavo Jurbarko r. Šimkaičių Jono Žemaičio pagrindinės mokyklos 140-ųjų metinių minėjime ir visų kartų absolventų susitikime, kad pasveikintų mokyklos bendruomenę garbingo jubiliejaus ir Jono Žemaičio vardo suteikimo proga.

Lapkričio 27–30 d. lankėsi Baltarusijos karo akademijos delegacija.

Lapkričio 29 d. surengtas tarptautinis seminaras „Vado lyderio ugdymas“.

Gruodžio 4 d. Akademijoje vyko mokslinė konferencija „Vaclavo Biržiškos skaitymai“.

Gruodžio 6 d. surengtas seminaras „Karinio administravimo teorija ir praktika“.

Gruodžio 14 d. Akademijoje baigėsi tarptautiniai oro pajėgų jaunesniųjų štabo karininkų kursai, kuriuose štabo karininko kvalifikaciją įgijo 15 klausytojų (5 Lietuvos, 5 Latvijos ir 5 Estijos KOP karininkai), iš jų 13 kapitonų ir 2 vyr. leitenantai.

Gruodžio 14 d. baigėsi būtinųjų karinių žinių įgijimo kursai valstybės tarnautojams.

Gruodžio 15 d. vyko kalėdinė šventė – karnavalas – *Big Brothers Big Sisters* programos vaikams, savanoriams, koordinatoriams, draugams, kolegoms ir svečiams.

Gruodžio 20 d. surengta kariūnų kalėdinė išvyka į Kuršėnų ir Kauno „Atžalyno“ vaikų globos namus.

Gruodžio 21 d. surengtos vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų klausytojų išleistuvės.

Gruodžio 21 d. Akademijos ramovėje 36 kariūnams buvo iškilmingai įteikti kvalifikacijos pažymėjimai, suteikiantys teisę vadovauti šaudymo pratyboms (1–3 etapui) pėstininkų šaudyklose.

Gruodžio 21 d. Akademijoje vyko kalėdinis vakaras „Kariūnų Kalėdos“.

Parengė Eglė TRATAITĖ

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Studentų (kariūnų, karininkų klausytojų ir klausytojų)* priėmimo 2008 m. taisyklės

I. PAGRINDINĖS IR VIENTISOSIOS STUDIJOS

Krašto apsaugos ministras kasmetiniu įsakymu nustato priėmimą į visų pakopų studijų programas ir priimamųjų skaičių į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (toliau – Akademija) studentų (kariūnų, karininkų klausytojų ir klausytojų) priėmimo 2008 m. taisyklėse (toliau – Taisyklės) nurodytų studijų programų dienes ir neakivaizdines studijas. Studijos Akademijoje organizuojamos derinant karinio rengimo ir universitetinių studijų programas.

1. Studijų programos.

Valstybinis kodas	Studijų programa	Mokymosi forma ir trukmė (m.)	Suteikiama kvalifikacija
		D	
1	2	3	4
61203S201	Personalo vadyba	4	viešojo administravimo bakalauras
61202S101	Tarptautiniai santykiai	4	politikos mokslų bakalauras
61203S101	Transporto inžinerijos vadyba	4	vadybos ir verslo administravimo bakalauras
60103T101	Orlaivių pilotavimas ¹	5	inžinierius
60103T102	Skrydžių valdymas ¹	5	inžinierius
61209T101	Aviacinė mechanika ¹	4	mechanikos inžinerijos bakalauras
61201T201	Elektronikos inžinerija ¹	4	elektronikos inžinerijos bakalauras
61201T101	Automatika ir valdymas (<i>aviaciniai elektros įrenginiai</i>) ¹	4	elektros inžinerijos bakalauras

Santrumpos: D – dienos studijos.

* Kariūnai ir karininkai klausytojai – kariai, studijuojantys dieniniame skyriuje. Klausytojai – kariai, studijuojantys Neakivaizdinių studijų ir kvalifikacijos kėlimo kursų skyriuje, magistrantūroje, kapitonų ar kituose kursuose.

¹Į šias programas priimama remiantis Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto 2007 m. sausio 3 d. pasirašyta sutartimi Nr. B-2 (žr. <http://www.lka.lt>). Baigusieji studijas tęs tarnybą Karinėse oro pajėgose (KOP) atitinkamai pagal įgytą kvalifikaciją.

2. Konkursinių eilių sudarymo principai.

Konkurse dalyvauja tik Lietuvos Respublikos piliečiai, neteisti už tyčinius nusikaltimus, kurių veiksmas nėra apribotas teismo ir kuriems įstatymais netaikomi apribojimai įstatymų nustatyta tvarka būti priimtiems į valstybės tarnautojo pareigas, išlaikę atrankos (profesinio tinkamumo) testą (žr. 3 punktą), karo medicinos ekspertizės komisijos pripažinti tinkamais mokytis Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje ir ne vyresni kaip 23 metų, o atlikę (atliekantys) privalomąją pradinę karo tarnybą – ne vyresni kaip 25 metų.

2.1. Konkursinio balo sandara.

Prašyme nurodomas kodas	Studijų programos arba programų grupės	Brandos egzaminai	Egzaminų pažymių svertiniai koeficientai	Mokomieji dalykai	Mokomųjų dalykų metinių pažymių svertiniai koeficientai
1	2	3	4	5	6
346	Personalo vadyba	Matematika Užsienio kalba Lietuvių kalba Profesinio tinkamumo testas (LKA)**	0,45 0,25 0,15 0,00	Matematika Užsienio kalba Lietuvių kalba Istorija	0,04 0,04 0,04 0,03
419	Tarptautiniai santykiai	Istorija Užsienio kalba Lietuvių kalba Profesinio tinkamumo testas (LKA)**	0,45 0,25 0,15 0,00	Istorija Užsienio kalba Lietuvių kalba Matematika	0,04 0,04 0,04 0,03
435	Transporto inžinerijos vadyba	Matematika Užsienio kalba Lietuvių kalba Profesinio tinkamumo testas (LKA)**	0,45 0,25 0,15 0,00	Matematika Užsienio kalba Lietuvių kalba Istorija	0,04 0,04 0,04 0,03
922	Orlaivių pilotavimas	Matematika Lietuvių kalba	0,50 0,20	Užsienio kalba	0,15
923	Skrydžių valdymas	Fizika Fizinio pajėgumo testas (VGTU)*** Profesinio tinkamumo testas (VGTU)***	0,15 0,00 0,00		
920	Aviacinė mechanika	Matematika Lietuvių kalba	0,50 0,20	Užsienio kalba	0,15
921	Elektronikos inžinerija	Fizika	0,15		
919	Automatika ir valdymas (aviaciniai elektros įrenginiai)	Profesinio tinkamumo testas (LKA)**	0,00		

Pastabos:

Konkurse gali dalyvauti ir tie stojantieji, kurie neturi nurodyto brandos egzamino pažymio arba metinio pažymio, tuomet įrašomas 0. Jei užsienio kalbos yra keli pažymiai, imamas palankiausias stojančiajam, tačiau brandos egzaminas ir metinis pažymys turi būti tos pačios užsienio kalbos.

Testų įvertinimai į konkursinį balą neįskaičiuojami, testai turi būti išlaikyti teigiamai.

** Informacija apie profesinio tinkamumo testą teikiama tel. 8-5 212 70 92, interneto svetainėje <http://www.lka.lt>

*** Informacija apie fizinio pajėgumo ir profesinio tinkamumo testus teikiama tel. 8-5 2744949, 8-5 274 50 10, interneto svetainėje <http://www.vgtu.lt>

2.1.1. Konkursinių mokomųjų dalykų egzaminų pažymių (balų) ir metinių pažymių perskaičiavimas.

Žr. Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštųjų mokyklų pagrindines ir vientisąsias studijas 2008 metais taisyklių bendrąsias nuostatas.

2.1.2. Konkursinio balo formulė, papildomi balai.

Konkursinis balas (KB) apskaičiuojamas susumuojant konkursinių mokomųjų dalykų brandos egzaminų ir metinius perskaičiuotus pažymius, padaugintus iš svertinių koeficientų, ir papildomus balus.

$$KB = \sum_{i=1}^n (KBE_i \cdot ESK_i) + \sum_{i=1}^m (KMP_i \cdot MSK_i) + \sum_{i=1}^l PB_i$$

čia: KBE_i – i -ojo konkursinio brandos egzamino perskaičiuotas pažymys

ESK_i – i -ojo konkursinio brandos egzamino svertinis koeficientas

KMP_i – i -ojo konkursinio dalyko perskaičiuotas metinis pažymys

MSK_i – i -ojo metinio dalyko svertinis koeficientas

PB_i – i -ojo papildomo balo vertinimas

n – konkursinių brandos egzaminų skaičius

m – konkursinių metinių pažymių skaičius

l – papildomai skiriamų balų skaičius

Stojantiesiems į bet kurią studijų programą 11–12 klasių tarptautinių matematikos, fizikos, informatikos olimpiadų ir anglų kalbos debatų 1–3 vietų laimėtojams prie konkursinio balo pridedama 3,0 balai.

11–12 klasių Baltijos šalių informatikos ir vokiečių kalbos olimpiadų 1–3 vietų laimėtojams prie konkursinio balo pridedama 2,0 balai.

Respublikinių matematikos, informatikos, fizikos, istorijos, lietuvių kalbos, prancūzų ir vokiečių kalbų olimpiadų ir anglų kalbos debatų 1–3 vietų laimėtojams prie konkursinio balo pridedama 1,0 balas.

Aukštesniųjų studijų programų absolventams prie konkursinio balo pridedama 0,4 balo, neuniversitetinių studijų programų absolventams – 0,6 balo.

Atlikusiems privalomąją pradinę karo tarnybą prie konkursinio balo pridedama 4,0 balai.

Atliekantiems privalomąją pradinę karo tarnybą – 3,0 balai.

Kariams savanoriams pridedama 2,0 balai.

Jauniesiems šauliams, baigusiems jaunųjų šaulių vadų ir instruktorių kursus, pateikusiems Šaulių sąjungos rekomendaciją, – 1,0 balas.

Jauniesiems šauliams, pateikusiems Šaulių sąjungos rekomendaciją, – 0,5 balo.

Dalyvavusiems (-ioms) JT, NATO, ES, ESBO ir kitų organizacijų ir (ar) valstybių vadovaujamuose tarptautinėse operacijose (tarptautinėse krizių valdymo operacijose), prie konkursinio balo pridedami 2 balai.

Stojantiesiems į orlaivių pilotavimo ir skrydžių valdymo studijų programas:

- turintiems lėktuvo, sklandytuvo ar sraigtasparnio piloto licenciją****, prie konkursinio balo pridedami 3 balai;
- baigusiems lėktuvo, sklandytuvo ar sraigtasparnio piloto parengimo kursą****, taip pat turintiems kitų skraidančių aparatų piloto licenciją**** (oro balionai, parasparniai ir pan.), prie konkursinio balo pridedami 2 balai;
- baigusiems daugiau negu pusę pilotų rengimo kurso****, taip pat parašiutininkams**** ir aviamodeliuotojams****, turintiems ne mažesnę kaip dviejų metų stažą, prie konkursinio balo pridedamas 1 balas.

**** Papildomi balai suteikiami pateikus VGTU Priėmimo komisijai licencijos kopiją, išrašą iš skraidymo (parašiutininko) knygelės ir aviacijos sporto federacijos prezidento patvirtintą klubo vadovo charakteristiką-rekomendaciją.

2.2. Pirmenybė surinkus vienodą balų skaičių.

Jei surinktas vienodas balų skaičius, pirmenybė prioriteto tvarka teikiama stojantiesiems:

- kurių brandos egzaminų pažymių, padaugintų iš svertinių koeficientų, suma yra didesnė;
- kurių brandos egzaminų pažymys, kuriam taikomas didžiausias svertinis koeficientas, yra didesnis.

3. Priėmimas.

Priėmimo procedūros	Datos ir terminai
	Dieninės studijos
1	2
Registracija atrankai (profesinio tinkamumo testui(LKA) ²)	2007 10 01 – 2008 06 20
Atranka (profesinio tinkamumo testas (LKA))	2007 11 05 – 2008 07 13
Apeliacijų dėl atrankos (profesinio tinkamumo testo (LKA) priėmimas)	Per vieną darbo dieną po testo rezultatų gavimo (bet ne vėliau kaip 2008 07 11)
Apeliacijų dėl atrankos (profesinio tinkamumo testo (LKA) nagrinėjimas)	Per vieną darbo dieną po apeliacijos pateikimo
Apeliacijų dėl atrankos (profesinio tinkamumo testo (LKA) rezultatų skelbimas)	
Profesinio tinkamumo testas VGTU ³	2008 06 27 – 2008 07 09
Fizinio pajėgumo testas VGTU ³	2008 07 03, 2008 07 08
Informacija apie likusias laisvas vietas	nėra
Priėmimo komisijų posėdžiai	2008 07 25 10 val. (dalyvavimas būtinas)
Studijų pradžia	2008 08 04, 8 val.

²Registruotis atrankai (profesinio tinkamumo testui) tel. (8~5) 212 70 92. Nedalyvavę atrankoje arba gavę neigiamą atrankos (profesinio tinkamumo testo) rezultatą konkurse nedalyvauja.

³Stojant į orlaivių pilotavimo ir skrydžių valdymo studijų programas sveikatos pažymėjimą pateikti atvykstant į profesinio tinkamumo testą. Dėl sveikatos pažymėjimo teirautis ir registruotis 2008 m. iki birželio 26 d. Vilniaus universitetinėje Antakalnio ligoninėje, Antakalnio g. 124, 4 kab., Vilnius, tel (8~5) 274 38 42. Neatlikę profesinio tinkamumo testo arba gavę neigiamą rezultatą konkurse nedalyvauja. Informacija apie fizinio pajėgumo ir profesinio tinkamumo testą tel. 8~5 2744949, 8~5 274 50 10, interneto svetainėje <http://www.vgtu.lt>.

4. Reikalingi dokumentai

Pateikiant prašymą	Registruojant dokumentus	Įforminant priėmimą
1	2	3
Pagrindiniai dokumentai, žr. Bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštųjų mokyklų pagrindines ir vientisąsias studijas 2008 metais taisyklių bendrąsias nuostatas		
Papildomi dokumentai		
	<ul style="list-style-type: none"> pažymos apie perlaikytus ir papildomai laikytus brandos egzaminus arba notaro patvirtintos šių dokumentų kopijos (parodyti); diplomas (jei baigta aukštoji arba aukštesnioji mokykla) arba notaro patvirtinta šio dokumento kopija (parodyti); Nacionalinio egzaminų centro pažyma apie 1999 metais laikytus valstybinius brandos egzaminus šimtabale vertinimo sistema arba notaro patvirtinta jos kopija (parodyti); Nacionalinio egzaminų centro pažymėjimas apie 2001 m. laikyto valstybinio lietuvių kalbos (gimtosios) brandos egzamino testo įvertinimą šimtabale sistema arba notaro patvirtinta kopija (parodyti); dokumento, tvirtinančio pavardės keitimą, jeigu ne visi pateikiami dokumentai yra ta pačia pavarde, kopija; karo medicinos ekspertizės komisijos išduota sveikatos būklės pažyma (KMEK)⁴ (tel.: 8~37 204619, 8~37 330616 Kaune, 8~5 2336747 Vilniuje, 8~45 594336 Panevėžyje, 8~46 412654 Klaipėdoje), kurią būtina pateikti LKA Priėmimo komisijai iki 2008 m. liepos 18 d. (imtinai); sveikatos pažymėjimas⁵, išduotas Civilinės aviacijos administracijos Aviacijos medicinos skyriuje (Rodūnios kelias 2-402); Akademijos Atrankos centro išduota pažyma apie atrankos rezultatus⁶ (Šilo g. 5A, Vilnius); Šauktinio arba karinis liudijimas arba kario savanorio pažymėjimas; Jaunojo šaulio pažymėjimas arba šaulio instruktoriaus pažymėjimas. 	<ul style="list-style-type: none"> pažyma apie perlaikytus ir papildomai laikytus brandos egzaminus; Nacionalinio egzaminų centro pažyma apie 1999 m. laikytus valstybinius brandos egzaminus su jų įvertinimais šimtabale sistema; socialinio draudimo pažymėjimas (jei iki stojimo į Akademią dirbo)

⁴ Stojant į orlaivio pilotavimo ir skrydžių valdymo studijų programas dėl siuntimo į KMEK ir KAMEK (Karo aviacijos medicinos ekspertizės komisija) kreiptis LKA (Šilo g. 5A, tel.: (8~5) 212 70 92)

⁵ Stojant į orlaivių pilotavimo ir skrydžių valdymo studijų programas sveikatos pažymėjimą pateikti atvykstant į profesinio tinkamumo testą. Dėl sveikatos pažymėjimo teirautis ir registruotis 2008 m. iki birželio 26 d. Vilniaus universitetinėje Antakalnio ligoninėje, Antakalnio g. 124, 4 kab., Vilnius, tel (8~5) 274 38 42. Informacija apie fizinio pajėgumo ir profesinio tinkamumo testą tel. 8~5 2744949, 8~5 274 50 10, interneto svetainėje <http://www.vgtu.lt>.

⁶ išskyrus į orlaivio pilotavimo ir skrydžių valdymo studijų programas.

5. Stojamoji studijų įmoka.

Nėra

6. Metinė studijų kaina.

Studijos Akademijsje visiškai finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų.

7. Atvirų durų dienos.

Fakultetas arba padalinys	Adresas	Patalpa	Data	Laikas
1	2	3	4	5
Lietuvos karo akademija	Šilo g. 5A, Vilnius	201 auditorija	2008 02 02	10.00-16.00
Vilniaus Gedimino technikos universitetas	Saulėtekio al. 11, Vilnius	03 auditorija	2007 12 08	11 val.
Vilniaus Gedimino technikos universitetas	Saulėtekio al. 11, Vilnius	03 auditorija	2008 03 29	11 val.

8. Priėmimo komisijos adresai ir telefonai.

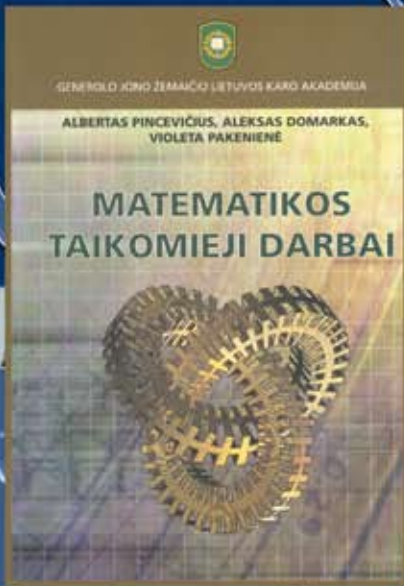
Šilo g. 5A, administracinis korpusas, LKA priėmimo komisija, 316 kab., Vilnius, tel. 8~5 212 73 78, 8~5 210 35 97

VGTU Saulėtekio rūmai, Centrinis korpusas, 204a kab., Saulėtekio al. 11, LT-10223 Vilnius, tel.: 8~5 2744949, 8~5 2745010

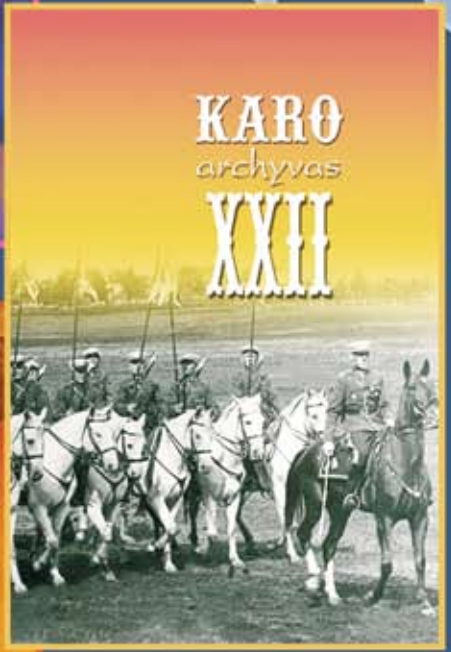
9. Kita informacija.

Visais Taisyklėse nenumatytais atvejais sprendimus priima krašto apsaugos ministro įsakymu paskirta priėmimo komisija.

Visa informacija apie asmenų, įgijusių išsilavinimą užsienyje, priėmimo tvarką pateikta Taisyklių priede.

STORIJA

Nauji leidiniai

